

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2010

Bc. Kamila Zmátlíková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Úloha dotací v decentralizovaných systémech

Bc. Kamila Zmátlíková

Diplomová práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomie
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kamila ZMÁTÍLKOVÁ**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**

Název tématu: **Úloha dotací v decentralizovaných systémech**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je analyzovat úlohu a vliv dotací u decentralizovaných systémů

Diplomová práce bude obsahovat:

- úlohu dotací ve financování územních samospráv
- charakteristiku a typologii dotací
- teoretické přístupy ovlivňování chování územních samospráv dotačním financováním
- způsoby dotačního financování v České republice
- průzkum dotačního financování ve městě Jičíně
- analýzu, zhodnocení a tabulkové zpracování dat vlivu dotací na město Jičín

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Musgrave, A., Musgrave, P., B., Kameníčková, V. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-76-4.
Peková, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: Grara, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.
Stiglitz, J., E. Ekonomie veřejného sektoru. Praha: Grada, 1997. ISBN 80-7169-454-1.
Internetové stránky - www.mfcr.cz; www.mujičin.cz; www.mvcr.cz; www.edotace.cz
Interní materiály města Jičína
Odborná periodika - Dotace; Moderní obec; Obec a finance

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
Ústav ekonomie

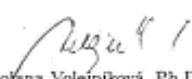
Datum zadání diplomové práce: 30. června 2009

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 24. července 2009

Prohlášení autora

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 06. 2010

Kamila Zmátliková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucí mé diplomové práce, paní doc. Ing. Romaně Provazníkové, Ph.D., za poskytnutí cenných rad a připomínek k této práci.

Dále také patří poděkování pracovníkům Městského úřadu v Jičíně, zejména vedoucímu ekonomického odboru Ing. Milanu Köstingerovi a také zaměstnanci odboru územního plánování a rozvoje města Ing. Martinu Mitlöhnerovi, za vstřícnost při poskytování potřebných podkladů a informací.

ANOTACE

V teoretické části diplomové práce popisuji, jakou úlohu mají dotace ve financování územních samospráv, poté vymezuji pojem dotací a uvádím jejich typologii. Zmiňuji také teoretické přístupy, a jaký mají vliv na chování decentralizovaných systémů. Na závěr teoretické části uvádím zdroje, z jakých mohou samosprávy v České republice v současné době získávat dotace. V praktické části se zabývám průzkumem dotačního financování ve městě Jičíně. Podstatou práce je analyzovat vývoj dotací v Jičíně, zhodnotit běžné a kapitálové dotace a zjistit úspěšnost města při získávání dotací.

KLÍČOVÁ SLOVA

decentralizované systémy; dotace; fiskální federalismus; Jičín; městský úřad

TITLE

The role of subsidies in decentralized systems

ANNOTATION

In the theoretical part of my diploma work I describe the role of subsidies in financing territorial autonomy, thereafter I define the conception of subsidies and I mention their typology. I also mention theoretical approaches and their influence to the behaviour of decentralized systems. In the end of the theoretical part I advert the resources from which autonomies in the Czech Republic could obtain subsidies in these days. In my practical part I deal with the exploration of the subsidies funding in Jičín. The essence of my thesis is to analyze the evolution of the subsidies in Jičín, evaluate the earmarked and non-earmarked subsidies and to find how the town is successful in acquisition of the subsidies.

KEYWORDS

decentralized systems; subsidies; fiscal federalism; Jičín; municipal office

OBSAH

Úvod.....	9
1 Úloha dotací ve financování územních samospráv.....	11
1.1 <i>Fiskální federalismus.....</i>	<i>11</i>
1.1.1 Modely fiskálního federalismu.....	12
1.1.2 Fiskální decentralizace	12
1.2 <i>Argumenty pro přidělování dotací a transferů nižším vládním úrovním .....</i>	<i>13</i>
1.3 <i>Dotace v zahraničí a v České republice .....</i>	<i>15</i>
2 Charakteristika a typologie dotací.....	18
2.1 <i>Charakteristika dotací.....</i>	<i>18</i>
2.2 <i>Typologie dotací.....</i>	<i>18</i>
3 Teoretické přístupy ovlivňování chování územních samospráv dotačním financováním.....	21
3.1 <i>Indiferenční analýza .....</i>	<i>21</i>
3.1.1 Účinky neúčelové dotace.....	22
3.1.2 Účinky účelové dotace.....	23
3.1.3 Účinky dotace se spoluúčastí a bez spoluúčasti	24
3.2 <i>Problémy s dotacemi .....</i>	<i>25</i>
4 Způsoby dotačního financování v České republice	29
4.1 <i>Dotace ze státního rozpočtu pro územní samosprávu pro rok 2010 .....</i>	<i>31</i>
4.1.1 Účelové dotace a příspěvky obcím.....	31
4.1.2 Dotace ze státního rozpočtu krajům	33
4.2 <i>Dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa.....</i>	<i>34</i>
4.2.1 Dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa obcím a Praze	34
4.2.2 Dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa krajům.....	34
4.3 <i>Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu .....</i>	<i>35</i>
4.3.1 Dotace z příslušných kapitol obcím.....	35
4.3.2 Dotace z příslušných kapitol krajům	35

4.4	<i>Dotace pro územní samosprávné celky ze státních mimorozpočtových fondů</i>	36
4.5	<i>Dotace nižším vládním úrovním z Evropské unie</i>	36
4.6	<i>Dotace pro Regionální rady regionů soudržnosti</i>	38
4.6.1	Regiony soudržnosti	38
4.7	<i>Dotace od krajů pro obce</i>	39
5	Průzkum dotačního financování ve městě Jičíně	40
5.1	<i>Obecně o městu Jičín</i>	40
5.1.1	Historie Jičína	41
5.1.2	Školství	41
5.1.3	Kultura	42
5.1.4	Sport	42
5.1.5	Sociální služby	43
5.2	<i>Organizační struktura Městského úřadu v Jičíně</i>	43
5.2.1	Dotace a odbor územního plánování a rozvoje města	44
5.2.2	Organizace města	45
5.3	<i>Běžné dotace v Jičíně</i>	46
5.3.1	Zařazení dotací do běžných a kapitálových	46
5.3.2	Vývoj běžných dotací v Jičíně	48
5.3.3	Zdroje běžných dotací v Jičíně	53
5.4	<i>Kapitálové dotace v Jičíně</i>	54
5.4.1	Vývoj kapitálových dotací v Jičíně	54
5.4.2	Zdroje kapitálových dotací v Jičíně	56
5.5	<i>Vybrané investiční projekty v Jičíně</i>	58
5.5.1	Obnova městské památkové rezervace v Jičíně	58
5.5.2	Brána do pohádky	60
5.5.3	Jičín – Popovice – stezka pro chodce a cyklisty podél silnice III/32840	62
5.5.4	Komunikace A (1. část) – město Jičín – Průmyslová zóna II a III	63
5.5.5	Projekt místního biokoridoru č. 28 dle ÚPNSÚ Jičín, Moravčice, Popovice, Robousy (Popovický potok)	64
5.6	<i>Účelové x neúčelové dotace v Jičíně</i>	66

5.7	<i>Podíl dotací na celkových příjmech Jičina</i>	66
5.7.1	Podíl dotací na celkových příjmech obce Žeretice.....	68
6	Závěr	71

Úvod

Hospodaření jednotlivých stupňů decentralizovaných systémů není většinou finančně soběstačné. Vlastní příjmy územních samospráv nestačí na financování potřebných výdajů. Zpravidla je to dáno rychlejší decentralizací kompetencí ve veřejném sektoru na jednotlivé úrovně samospráv než decentralizací veřejných příjmů. Z tohoto důvodu, a nejen z tohoto, samosprávy potřebují dodatečné finanční prostředky, neboť soběstačnost rozpočtů nižších vládních úrovní je téměř nereálná.

Dotace tedy tvoří významnou část příjmů rozpočtů územních samospráv a tyto samosprávy jsou na nich více či méně závislé. Pokud zkoumáme podíl dotací na celkových příjmech, zjistíme, že dotace znázorňují druhý nejvýznamnější zdroj příjmů pro obce v České republice, hned po příjmech daňových, a u vyšších územních samosprávných celků dotace znamenají dokonce nejdůležitější zdroj financování.

V úvodní části diplomové části se zabývám otázkou, jakou úlohu mají dotace ve financování územních samospráv. Zejména se zaměřuji na argumenty, které hovoří pro přidělování dotací nižším vládním úrovním. Popíši také situaci ohledně dotací v zahraničí. V jednotlivých zemích je různá decentralizace, což má za následek i odlišné dotační systémy, pravidla a podmínky pro přidělování dotací.

Ve druhé kapitole je kladen důraz zejména na charakteristiku a typologii dotací. Především uvádím, jak vymezují a charakterizují dotace jednotliví autoři. V současné době existuje celá škála různých druhů dotací, které se dají členit podle mnoha hledisek. Svoji pozornost věnuji především základnímu dělení dotací na běžné a kapitálové a na účelové (specifické) a neúčelové (všeobecné).

Ve třetí části práce uvádím teoretické přístupy ovlivňování chování územních samospráv dotačním financováním. Tyto teoretické přístupy demonstruji pomocí indifferenční analýzy, neboť pomocí uvedené analýzy lze hodnotit a pozorovat dopady jednotlivých typů dotací na chování nižších vládních úrovní. Poté se zmíním o vhodnosti dotací pro určité cíle a na závěr této kapitoly dotace zhodnotím a nastíním jejich největší nedostatky a problémy s nimi spojené.

Čtvrtá kapitola je věnována způsobům dotačního financování v České republice. Zejména uvedu přehled, z jakých zdrojů mohou územní samosprávné celky získat dotace. Obce a kraje v České republice nyní mohou obdržet dotace schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok, z kapitoly Všeobecná pokladní správa, z kapitol jednotlivých ministerstev, ze státních mimorozpočtových fondů, z Evropské unie a obce také od krajů. Jednotlivými zdroji se budu podrobně zabývat a uvedu aktuální částky, které samosprávy v letošním roce 2010 z jednotlivých zdrojů obdrží.

Následující část je již prakticky zaměřena a vychází z poznatků získaných z Městského úřadu v Jičíně. Na základě obdržených informací budu provádět průzkum dotačního financování ve městě Jičíně. Zejména poukáži na vývoj obdržených dotací ve městě v letech 2005 – 2010, popíši přijaté běžné a přijaté kapitálové dotace a určím zdroje, ze kterých městu dotace především plynou a v jakých výších. Také blíže představím vybrané investiční akce konané ve městě v posledních pěti letech, kde došlo ke spolufinancování pomocí dotace.

Kvůli získání přehledu o provázanosti jednotlivých oddělení a odborů města s dotacemi vymezím celkovou organizační strukturu města se zaměřením především na odbor územního plánování a rozvoje města, neboť tento odbor se zabývá dotacemi v největší míře. Uvedený odbor zřídil funkci manažera dotací, který má na starosti zejména veškerou agendu související s dotacemi.

Cílem předkládané diplomové práce je tedy analyzovat dotační financování ve městě Jičíně se zaměřením na vývoj běžných a kapitálových dotací, prozkoumat podíl dotací na celkových příjmech města a v neposlední řadě zhodnotit, jak je město Jičín úspěšné při žádostech o dotace z nejrůznějších zdrojů.

1 Úloha dotací ve financování územních samospráv

Před tím, než se budu zabývat otázkou, jakou úlohu mají dotace ve financování územních samospráv, se nejprve zmíním o teorii fiskálního federalismu a důvodech, proč vůbec existují nižší úrovně vlády.

1.1 Fiskální federalismus

Lze říci, že fiskální federalismus se především zabývá otázkou finančních vztahů ústřední vlády a nižších úrovní v rámci vícestupňového uspořádání rozpočtové soustavy. Hledají se odpovědi na otázky optimálního přiřazování příjmů a přenesení odpovědnosti na nižší články vládních úrovní.

Peková [40] popisuje, že fiskální federalismus souvisí

- s *vertikální a horizontální strukturou* různých vládních úrovní a s vymezením role územní samosprávy,
- s rozdělením *využití jednotlivých fiskálních funkcí* mezi jednotlivé vládní úrovně a s tím související,
- s rozdělením *samostatnosti (pravomoci) v rozhodování a odpovědnosti* za rozvoje veřejného sektoru, rozdělením kompetencí a způsobu financování veřejného sektoru mezi jednotlivé vládní úrovně, tj. i *stanovením daňové pravomoci* na jednotlivých vládních úrovních a s *daňovým určením*.

Snahou odborníků zabývajících se touto problematikou je najít takové rozdělení příjmů a odpovědnosti za zajištění veřejných statků mezi jednotlivé úrovně rozpočtového systému, které přinese efektivní alokaci prostředků. Odborná veřejnost se ve většině případů shoduje, že na místní úrovni by měla být naplňována zejména funkce *alokační*, tedy poskytování veřejných statků. Naopak *redistribuční* a *stabilizační* funkce by měla připadnout rozpočtům ústředním. Redistribuční funkce se týká problematiky přerozdělování důchodů a stabilizační funkce souvisí se snahami státu o makroekonomickou regulaci s cílem dosáhnout hospodářské stability.

1.1.1 Modely fiskálního federalismu

Rozeznáváme základní modely fiskálního federalismu. První lze označit jako *centralizovaný model*. V tomto případě plynou všechny veřejné příjmy do ústředního rozpočtu a zde jsou přidělovány formou dotací nižším článkům. V praxi to znamená, že centrální vláda pomocí peněžních toků může řídit chování nižších vládních úrovní a soběstačnost těchto samospráv je výrazně omezena.

Druhým modelem fiskálního federalismu je *decentralizovaný model*. Tento model předpokládá, že každá úroveň v soustavě veřejných rozpočtů má dané veřejné příjmy a pouze tyto zdroje může utrácet. V praxi by tento přístup znamenal, že subjekty místních vlád by musely mít rozsáhlou daňovou pravomoc, která by jim zajistila dostatečné příjmy k celoročnímu pokrytí nutných výdajů. V praxi se s tímto decentralizovaným modelem nesetkáme, jedná se pouze o teoretický model.

Z popsaných důvodů se ve většině vyspělých zemí uplatňuje tzv. *kombinovaný model* fiskálního federalismu. Ani v České republice tomu není jinak. Obrázek současného modelu fiskálního federalismu používaného v České republice je možno vidět v příloze A. V tomto modelu mají subjekty ze zákona definovány vlastní příjmy. Tyto příjmy však nepokrývají veškeré výdaje, proto jsou ze strany vyšší úrovně poskytovány dotace nižším úrovním, aby byly potřebné příjmy zajištěny.

1.1.2 Fiskální decentralizace

Od počátku 80. let minulého století se fiskální decentralizace nebo snaha o ni stala typickým trendem v mnohých zemích. Mnoho států provedlo nebo provádí změny posilující samostatnost decentralizovaných úrovní vlády. Je snaha o přesun některých výdajových i daňových kompetencí na nižší úrovně vlád.

Ve veřejném sektoru lze pojem decentralizace chápat jako restrukturalizaci nebo reorganizaci veřejné moci takovým způsobem, aby na principu subsidiarity¹ vznikl systém spoluodpovědnosti mezi institucemi na centrální, regionální a místní úrovni vlády [13].

---

¹ Princip subsidiarity stanovuje, že odpovědnost za poskytování statků a služeb by měla být svěřena nejnižší úrovni vlády, která je schopna zabezpečit statky a služby efektivním způsobem.

Fiskální decentralizace se poté zabývá hledáním optimální míry decentralizace veřejného sektoru na nižší vládní úrovni a zvýšením efektivnosti a zkvalitněním při financování potřeb veřejného sektoru [42].

Je zde předpoklad, že decentralizované systémy dokáží některé veřejné statky poskytovat efektivněji a hospodárněji než ústřední vláda, a proto stát přenáší určité kompetence a odpovědnost právě na nižší vládní úrovni. Předpokládá se, že tímto by měla nastat i průhlednější kontrola. Pokud ale mají územní samosprávy vykonávat decentralizované funkce, musí mít také pravomoc získat odpovídající příjmy.

1.2 Argumenty pro přidělování dotací a transferů nižším vládním úrovním

Územní samosprávy jsou vystavovány tzv. *fiskálnímu stresu*. Jde o situaci, kdy rozpočty nižších vlád mají v současné době *problémy se získáním potřebných příjmů*, aby tyto nižší články byly schopny zabezpečit financování veškerých výdajů. Proto územní samosprávy jsou závislé na dotacích, neboť dotace svým objemem představují výrazný podíl zdrojů územních rozpočtů. Bez poskytnutých dotací z jednotlivých zdrojů by decentralizované systémy nemohly fungovat. Toto je bezpochyby jeden z důvodů, proč přidělovat dotace nižším vládním úrovním.

Dalším z důvodů pro přidělování dotací a transferů je snaha o zajištění *horizontální rovnováhy*. Je zde zájem na tom, aby docházelo ke spravedlivějšímu rozdělování příjmů veřejných rozpočtů. Dotace by měly vypomáhat k tomu, aby samosprávy byly schopny poskytovat svým občanům přibližně podobnou škálu statků a služeb určitého standardu v jednotlivých obcích a regionech. Samozřejmě existují municipality bohatší a chudší. Je to dáno dlouhodobým vývojem, geografickými, přírodními a jinými podmínkami a poskytování dotací by mělo zajistit rovnoměrnější rozložení příjmové základny municipalit. Zdroje z bohatších územních samospráv by měly být převáděny do samospráv chudších, s cílem možnosti poskytování standardní úrovně veřejných statků ve všech samosprávách při srovnatelné míře zdanění.

Dalším důvodem je potřeba zmírnit *vertikální fiskální nerovnováhu*. Daně s nejvyšším výnosem zpravidla plynou do ústředních rozpočtů a tím pádem nižší vládní úrovně mají do

jisté míry omezenou pravomoc ve zdanění. Územním samosprávám jsou přenechány nepostačující zdroje, které nestačí na pokrytí výdajů. V současné době tyto výdaje municipalit i regionů rostou rychleji než jejich daňové příjmy a dotace by měly navrátit rovnováhu do územních rozpočtů.

Jiným argumentem, který hovoří ve prospěch poskytování dotací, je zabezpečení **standardní úrovně některých veřejných statků**. Aby byla zajištěna efektivnost poskytování veřejných statků, je nezbytné, aby decentralizované úrovně vlády byly odpovědné za poskytování velké části veřejných statků. Jedná se např. o oblast vzdělávání, zdravotnictví apod. A právě dotace jsou jedním z nejvyužívanějších způsobů prosazování národních standardů ve výdajích decentralizovaných úrovní vlády. Jestliže centrální vláda uloží decentralizovaným úrovním vlády nové úkoly či zvýší minimální standardy veřejných statků, je poskytnutí dotací k tomuto účelu zcela na místě [13].

Jílek [13] zmiňuje další důvod, proč by dotace měly být nižším úrovním vlády poskytovány. Dotace slouží jako **prostředek stabilizace rozpočtů decentralizovaných úrovní vlády** v případě dočasných šokových změn v jejich fiskální kapacitě a potřebě. Centrální vláda je schopna se prostřednictvím dotací dělit o riziko s územními samosprávami. Dotace tedy kromě toho, že vyrovnávají dlouhodobé rozdíly ve fiskální kapacitě a potřebě, kompenzují i rozdíly dočasné.

Externality představují další argument pro přidělování dotací nižším úrovním vlády. Pokud výhodu plynoucí z využívání veřejných statků v municipalitě mají i lidé, kteří v příslušném regionu nebydlí, a na příslušnou službu nepřispívají, mají obce poskytující statek tendenci na příslušné statky přispět méně finančních prostředků. Díky transferům a dotacím je možné tyto problémy do jisté míry eliminovat.

V neposlední řadě pro dotace hovoří i důvod určitého stupně **vlivu a kontroly** municipálního hospodaření a financování ze strany ústřední vládní úrovně. Platí totiž princip, že kdo finanční zdroje dává, ten disponuje právem kontroly jejich použití. Z toho plyne, že čím je podíl dotací větší na celkových příjmech rozpočtů nižších vládních úrovní, tím je kontrola ze strany ústřední vlády vyšší.

Provazníková v článku [43] zmiňuje jako důvod pro poskytování dotací a transferů také *kompensaci speciálního břemene*. Může se jednat např. o rozdíly v ekologických podmínkách, kterými jsou určité oblasti zatíženy.

1.3 Dotace v zahraničí a v České republice

Jednotlivé země mají odlišný stupeň decentralizace, což je dáno historií i kulturními vlivy. S různou decentralizací souvisí i *různost dotačních systémů* a značná odlišnost je také u jednotlivých zemí v pravidlech a podmínkách pro přidělování dotací. Dle odborných studií OECD² [1], [4] se mnohé země potýkají s četnými nedostatky, kdy dotační systémy vykazují určité *prvky neefektivnosti*. Účelové dotace jsou všeobecně spojovány s nadměrnými výdaji. I z tohoto důvodu je v posledních letech v mnoha zemích tendence ke snížení závislosti nižších vládních úrovní na účelových dotacích. Zatím ale stále účelové dotace převažují, tvoří 22 %, což znamená, že o více než jedné pětině z celkových příjmů nižší vládní úroveň vůbec nerozhoduje. Neúčelové dotace představují 19 % podíl na příjmech. To má zásadní význam pro skutečnou fiskální autonomii. Tuto situaci můžeme sledovat např. v Belgii, kde je územním samosprávám ponechána větší rozhodovací pravomoc a zvyšuje se jejich odpovědnost na úkor účelových dotací. O zmíněný stav se snaží i Česká republika. V rámci průzkumu dotačního financování ve městě Jičíně se mi ale tato skutečnost nepotvrdila.

OECD se zabývá i otázkou, z jakých zdrojů jsou dotace nižším úrovním poskytovány. V uvedených studiích [1], [4] je uvedeno, že průměrně 70 % finančních prostředků je místní úrovni poskytováno z centrální úrovně. Např. v Kanadě a ve Švýcarsku je toto procento velice malé a naopak v Norsku a také v Nizozemsku dotace z ústřední úrovně dosahují až 100 %. Odlišnost je také v použití dotací na vymezené účely. V České republice jsou dotace a transfery využívány především na oblast vzdělávání, ve Švédsku putují finanční prostředky především na zdravotnictví a také na vzdělávání.

Daně a dotace představují hlavní druhy příjmů decentralizovaných úrovní vlády. Podíl dotací na příjmech se mezi státy velice liší. Jílek [13] popisuje, že podíl dotací ve federálních státech OECD se pohyboval mezi 14,3 % (Austrálie) a 53,6 % (Belgie). V unitárních státech OECD je rozpětí ještě větší, od 8,8 % na Islandu po 76,4 % v Irsku. Bergvall a kol. [1] uvádí, že v zemích OECD se dotace průměrně podílejí na celkových dotačních a daňových příjmech

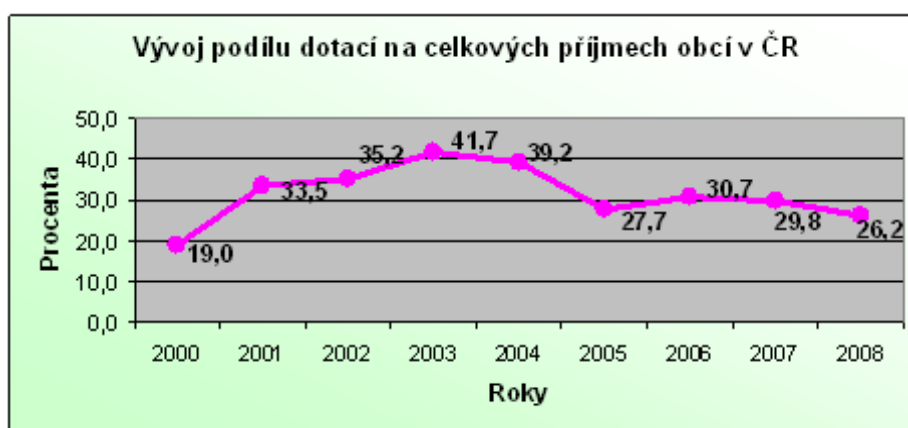
---

² Organization for Economic Cooperation Development – Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

u států, regionů a provincií téměř 40 %, podíl u místních úrovní vlády je dokonce i vyšší než 40 %.

Z grafu číslo 1 je patrná situace v České republice. Podíl dotací na celkových příjmech obcí v ČR zaujímá přibližně *čtvrtinu* celkových příjmů obcí. Tím, že na obce byly převedeny mnohé kompetence během reformy územní správy, se jejich podíl od roku 2001 zvyšoval. Od roku 2005 je zaznamenán pokles podílu dotací na celkových příjmech obcí, neboť došlo ke změně přerozdělování finančních prostředků na platy pracovníků ve školství, kdy tyto finanční prostředky neprocházejí přes rozpočty obcí. Od roku 2008 můžeme očekávat opět nárůst podílu dotací na příjmech obcí, neboť bude docházet k čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie.

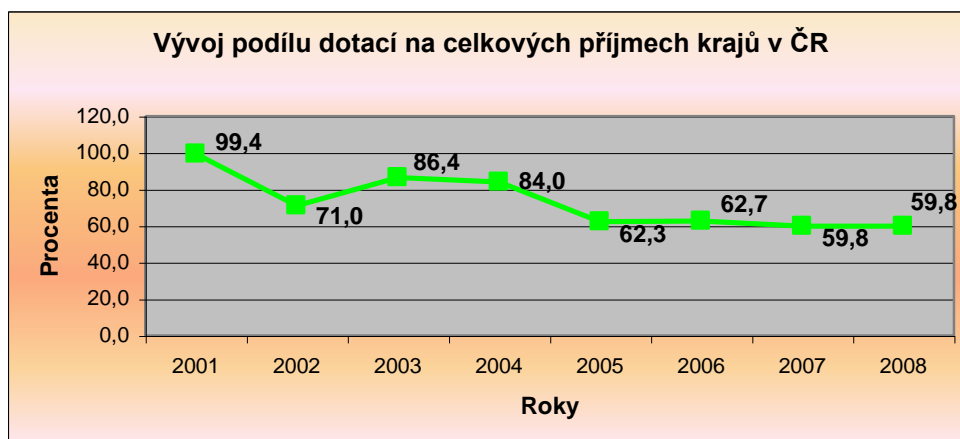
Graf 1: Vývoj podílu dotací na celkových příjmech obcí v ČR

Pramen: Převzato z [42].

Na grafu číslo 2 je možné sledovat vývoj podílu dotací na celkových příjmech krajů v České republice. Z grafu lze vyčíst, že kolem **60 %** příjmů krajů pochází z dotací. Jelikož se zpravidla jedná o účelové dotace poskytované krajům, vyplývá z toho skutečnost, že kraje nemají rozhodovací pravomoc, neboť o použití účelové dotace rozhoduje její poskytovatel, tedy stát. Stávající situace se krajům nelíbí a do budoucna by chtěly toto změnit a tím získat větší soběstačnost.

Graf 2: Vývoj podílu dotací na celkových příjmech krajů v ČR

Pramen: Převzato z [42].

2 Charakteristika a typologie dotací

Existuje různé vysvětlení pojmu dotace. Zmíněný pojem je často ztotožňován i s dalšími pojmy, jako je např. grant nebo transfer. Je nutné říci, že není možné určit přesnou hranici či rozdíl mezi pojmy dotace a grant. Jediný rozdíl je snad větší účelovost a specifikace u grantu, na rozdíl od dotace. Transferový příjem je chápán jako výnos, jehož výši ovšem územní samospráva neovlivní. Výnos se vyvíjí dle hospodářské situace celého státu. U dotace samospráva přesně zná částku, kterou obdrží.

2.1 Charakteristika dotací

Např. Peková [41] vymezuje dotace jako nenávratné vztahy přerozdělování v rámci rozpočtové soustavy. Dotace z rozpočtové soustavy do územních rozpočtů jsou projevem existence přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů, projevem solidarity. Potřeba dotací se většinou zdůvodňuje potřebou obecné podpory obcí a regionů i podporou specifických činností, na kterých má stát zájem, které jsou také většinou výsledkem přenesení odpovědnosti za zabezpečování některých, zejména preferovaných veřejných statků ze státu na obce a na vyšší stupně územní samosprávy.

Jiný pohled na dotace nabízí zákon o rozpočtových pravidlech [53]. Dle zmíněného zákona se dotacemi rozumějí peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel.

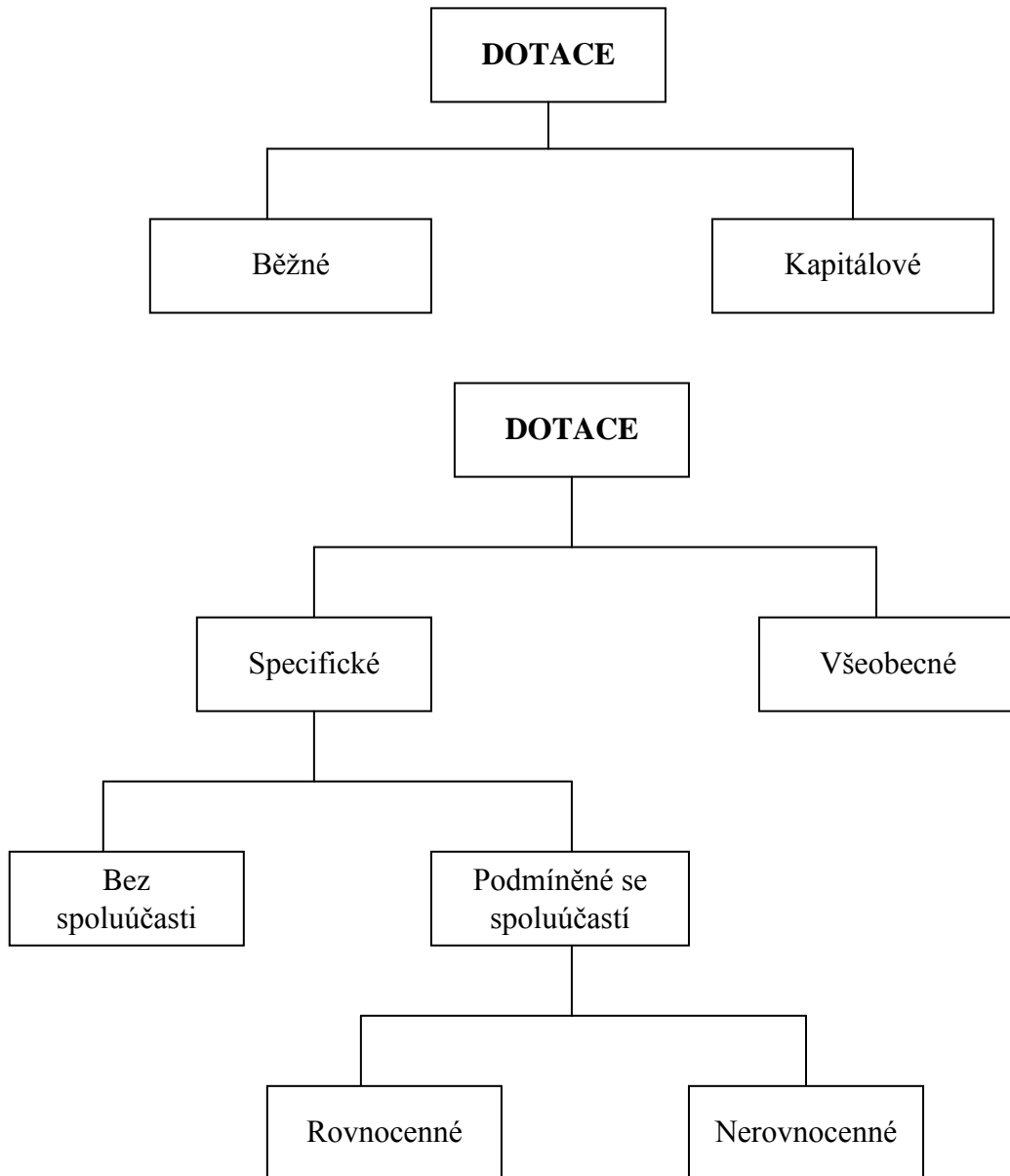
Marková [19] popisuje dotace jako nenávratně poskytnuté prostředky ze státního rozpočtu, za které neexistuje „protiplnění“. Nenávratné jsou v tom smyslu, že pokud příjemce splní podmínky, za kterých byly dotace poskytnuty, nevzniká mu vůči státnímu rozpočtu žádný závazek.

2.2 Typologie dotací

Dotací je v současné době celá řada. Můžeme je členit dle mnoha hledisek. V této části se budu zabývat typologií dotací a stručně popíši jednotlivé druhy. Z obrázku č. 1 je patrné nejzákladnější dělení dotací na dotace

- běžné a
- kapitálové.

Obrázek 1: Typy dotací

Pramen: Přepřacováno dle [42].

Běžné dotace jsou poskytovány na financování běžných potřeb obce nebo kraje. Tyto potřeby se většinou pravidelně opakují a nastávají v průběhu rozpočtového období. Naopak **kapitálové dotace** jsou určeny na jednorázové, pravidelně se neopakující (investiční) dlouhodobé potřeby, které přesahují jedno rozpočtové období.

Dalším významným členěním dotací je na

- specifické (účelové) a na
- všeobecné (neúčelové, globální).

Jak napovídá název, **specifické (účelové) dotace** jsou poskytovány na určitý předem stanovený účel. Účelové dotace jsou poskytovány obcím a krajům zejména na financování vzdělání, bydlení, údržbu komunikací apod. Jelikož zmíněná dotace je vázána na splnění předem stanovených podmínek, její nesprávné použití či nevyužití může mít za následek její návrat do rozpočtu, který účelovou dotaci poskytl. U **všeobecných (neúčelových, globálních) dotací** není vazba na předem stanovený účel a podmínky. Neúčelové dotace mohou municipality i kraje používat dle svého vlastního uvážení.

Účelové dotace můžeme dále rozdělit dle toho, zda vyžadují nebo nevyžadují spoluúčast na dotace

- podmíněné se spoluúčastí
- bez spoluúčasti.

Pokud se vyžaduje od obce, případně kraje, spoluúčast na financování, jedná se o **dotace podmíněné se spoluúčastí**. **Dotace bez spoluúčasti** jsou ty, které představují pevnou částku, která je poskytnuta obcím (krajům) na statky a služby a není zde vůbec důležité, zda obec na dané statky a služby vynakládá finanční prostředky ještě také ze svého rozpočtu.

U dotací se spoluúčastí může být spoluúčast

- rovnocenná
- nerovnocenná.

Rovnocenná podmíněná účelová dotace znamená, že je pevně stanoven rovnocenný podíl na financování statků a služeb, který bude financovat sama obec (kraj) a druhý stejně velký díl bude dodán od poskytovatele dotace. Zde tedy výška dotace závisí na činnosti obce (kraje). **O nerovnocenné podmíněné účelové dotaci** lze hovořit tehdy, pokud částka, která je od poskytovatele dotace, je určena fixně a nebere se zde zřetel na to, kolik zdrojů obec na dané statky či služby použije. Je tedy určena maximální částka, která bude obci (kraji) poskytnuta.

3 Teoretické přístupy ovlivňování chování územních samospráv dotačním financováním

V následující části své diplomové práce budu popisovat teoretické přístupy, a jak tyto přístupy ovlivňují chování územních samospráv v oblasti dotačního financování.

3.1 Indiferenční analýza

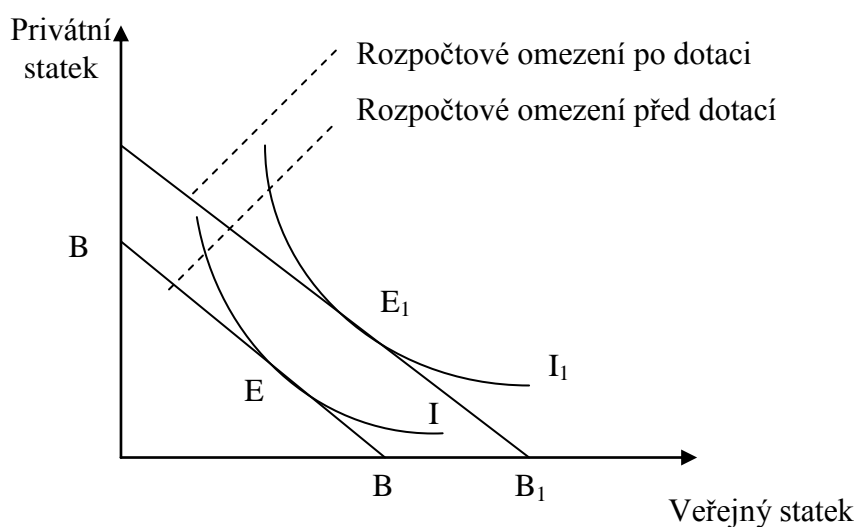
Ekonomická teorie [30], [50] k analýze dopadu účinků dotací využívá mikroekonomickou indiferenční analýzu.

U dotací rozeznáváme dva druhy efektů:

- důchodový
- substituční

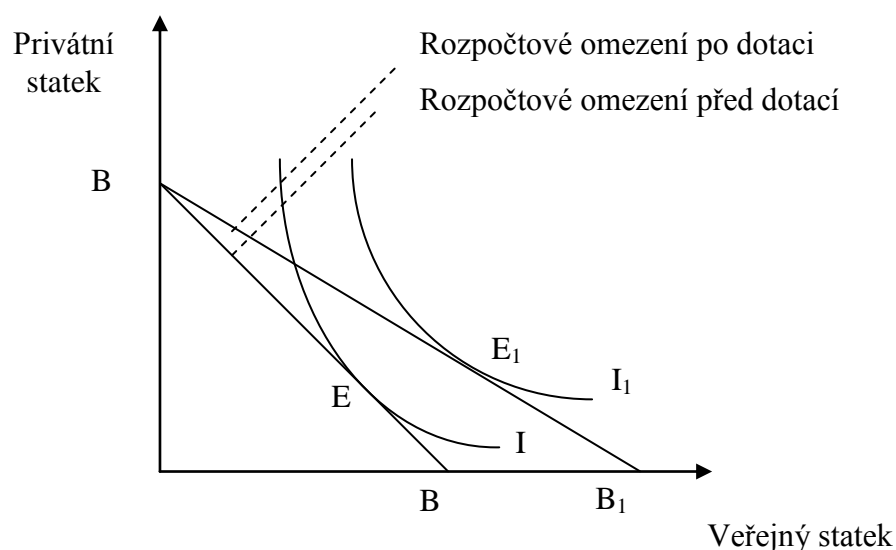
Dotace decentralizovaným úrovním vlády stimulují poskytování místních veřejných statků zvýšením celkových reálných důchodů místních občanů (*důchodový efekt dotace*) a/nebo snížením relativní ceny dotovaných statků (*substituční efekt dotace*) [13]. Důchodový i substituční efekt lze pozorovat na obrázcích č. 2 a 3.

Obrázek 2: Důchodový efekt dotace

Pramen: Převzato z [9].

Obrázek 3: Substituční efekt dotace

Pramen: Převzato z [9].

3.1.1 Účinky neúčelové dotace

Problém je znázorněn pomocí indifferenční analýzy, kdy indifferenční křivky I_1 a I_2 symbolizují samosprávu před a po získání dotace a dále pomocí rozpočtových přímk, které určují různé kombinace veřejných a soukromých statků, jež daná samospráva může získat.

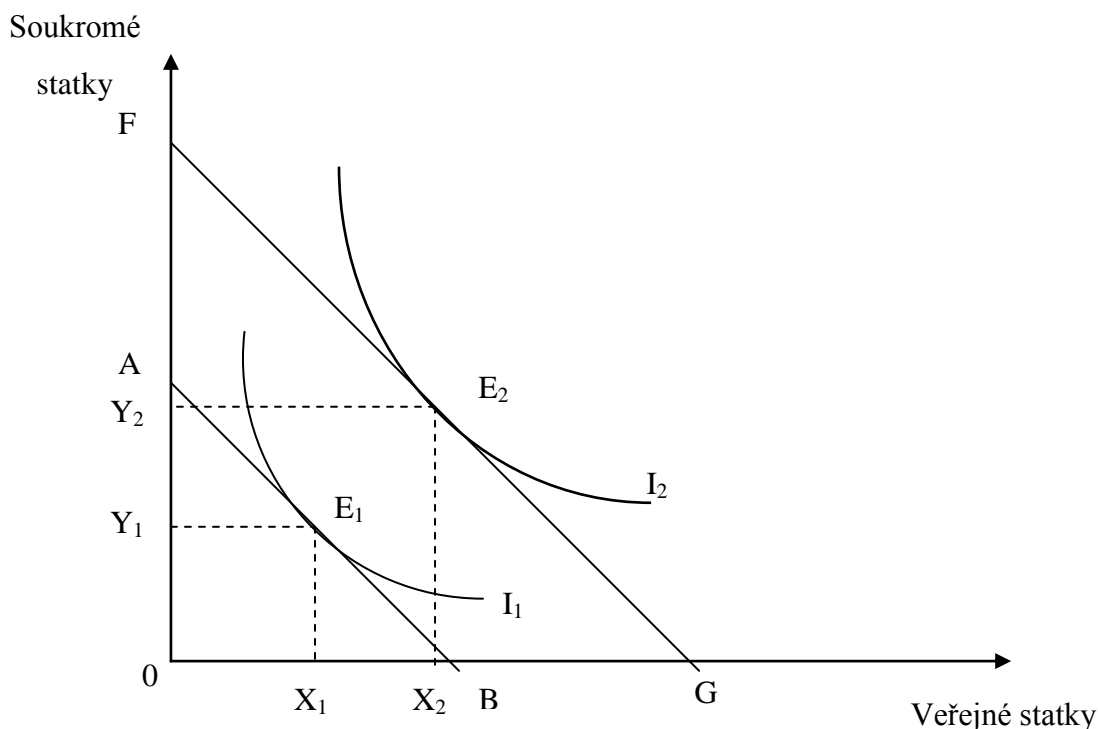
Účinek neúčelové dotace lze vypočítat z obrázku číslo 4. Veřejné statky jsou zachyceny na ose x a soukromé statky jsou znázorněny na ose y. Situace před poskytnutím dotace je představována rozpočtovou přímkou AB, které se dotýká indifferenční křivka I_1 . Optimální množství se nachází v bodě E_1 . Sazba daně, kterou platí občané je $Y_1A/0A$, kde $0A$ představuje důchod vyjádřený možností spotřeby soukromých statků.

Dále předpokládáme, že samospráva obdrží dotaci. Rozpočtová přímka se posune do úsečky FG a rovnováha do bodu E_2 . Nyní je vyšší úroveň jak veřejných, tak i soukromých statků, neboť samospráva na tyto statky vynaloží větší výdaje. Nastane snížení daňové sazby, které jsou občané vystaveni. Poskytnutí neúčelová dotace má za následek částečné nahrazení peněz samosprávy, neboť samospráva má více prostředků, utratí více za veřejné statky, ale zároveň také i více za statky soukromé. Nedochozí pouze ke zvýšení výdajů na veřejné statky,

ale část peněz se použije na zvýšení spotřeby soukromých statků. *Neúčelová dotace* tedy *vyvolává důchodový efekt*.

Obrázek 4: Účinek neúčelové dotace

Pramen: Převzato z [43].

3.1.2 Účinky účelové dotace

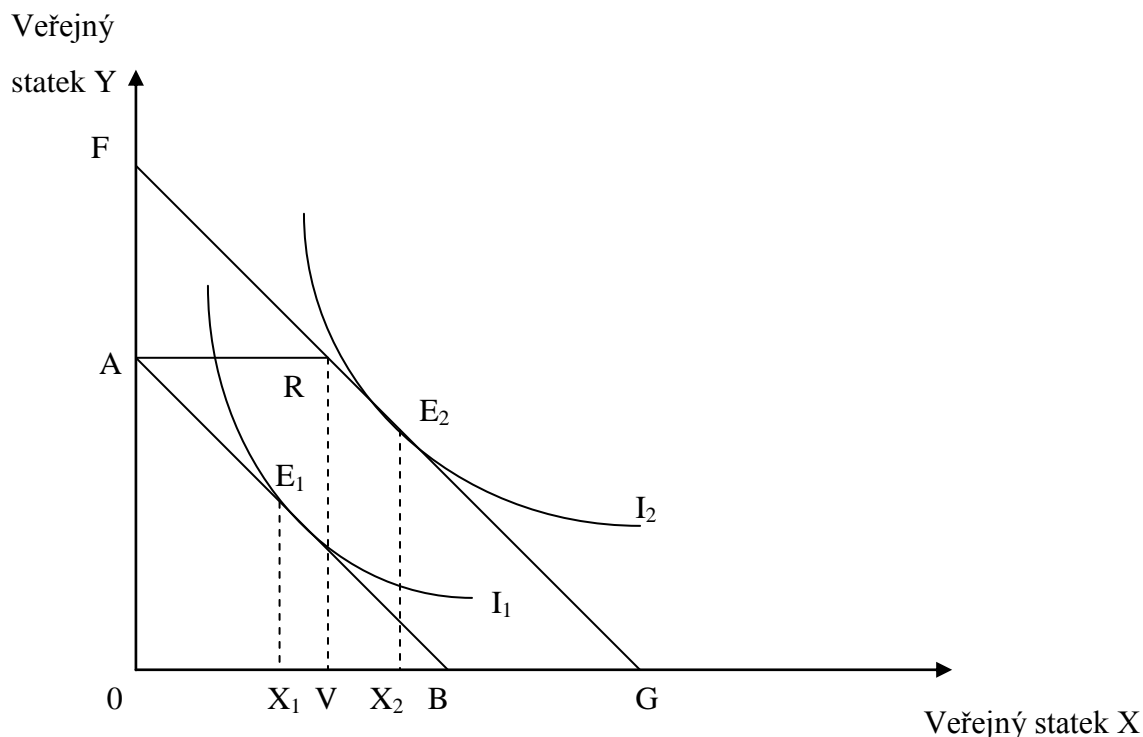
Pokud chceme zkoumat účinek účelové dotace, předpokládáme, že existují dva veřejné statky X a Y, které jsou na obrázku číslo 5 na osách x a y. Samospráva tedy poskytuje dva veřejné statky a mezi nimi se rozhoduje dle rozpočtového omezení. Preference samosprávy pro tyto dva statky jsou znázorněny indifferenční křivkou I_1 a rovnovážný stav představuje bod E_1 .

Poté, co samospráva získá neúčelovou dotaci, se rozpočtová přímka dostává do úsečky FG a novou rovnováhu značí bod E_2 . Dojde ke zvýšení poskytovaného veřejného statku X na OX_2 a vzrostou náklady pro dotující centrální vládu na BG.

Pokud je samosprávě poskytnuta stejná dotace, ale účelově, pouze na veřejný statek X (OV), příjemce bude mít k dispozici pouze její část RG. Rozpočtové omezení je u tohoto

případu vymezené body ARG a rovnováha stále zůstane v bodě E_2 . Oba druhy dotací zajišťují stejné zvýšení objemu daného veřejného statku X.

Obrázek 5: Účinek účelové dotace

Pramen: Převzato z [43].

3.1.3 Účinky dotace se spoluúčastí a bez spoluúčasti

Dotace se spoluúčastí snižují cenu veřejných statků pro občany samosprávy v poměru k cenám soukromých statků, což má za následek zvýšení spotřeby veřejných statků. Pokud si místní samospráva přeje koupit veřejný statek za určitou cenu s tím, že samosprávu to stojí polovinu ceny a druhou polovinu poskytne vláda v rámci dotace, samozřejmě to významně stimuluje k větším výdajům za dané služby. Kdyby se samospráva rozhodla, že neutratí nic, poté by nedostala žádnou pomoc ze strany vlády. Celá dotace se ale nepoužije na veřejné statky a tím se zvýší spotřeba veřejných, ale i soukromých statků. Z tohoto plyne, že u **dotace se spoluúčastí** můžeme pozorovat jak **důchodový**, tak **i substituční efekt**, což je rozdíl oproti **dotaci bez spoluúčasti**, která vyvolává pouze **efekt důchodový**. Systém dotací se spoluúčastí je mnohem účinnější než všeobecné dotace nebo účelové dotace bez spoluúčasti, neboť stejné nabídky veřejných statků lze dosáhnout s nižšími náklady pomocí dotace se spoluúčastí.

Z uvedených analýz lze vyvodit, že účelová dotace je účinnější a dotace se spoluúčastí jsou výhodnější než dotace bez spoluúčastí. Účelová dotace je efektivnější než neúčelová, pokud je výše dotace vyšší než částka, kterou by na statek poskytla sama samospráva. Skutečné chování samospráv ukazuje, že dotace se spoluúčastí jsou stimulativnější pro výdaje místních samospráv než dotace neúčelové. Rozpočtové náklady se minimalizují, pokud se požadovaného zvýšení určitého veřejného statku dosáhne na základě účelové dotace se spoluúčastí [30], [50].

Z těchto skutečností dále plyne, že dotace se spoluúčastí, které jsou ve skutečnosti účelovou dotací, spíše podporují poskytování veřejných statků, zatímco neúčelové dotace můžeme pomocí snížení daně využít i na nákup dodatečných statků soukromých.

3.2 Problémy s dotacemi

Dotace nepředstavují pouze pozitivum v podobě zvýšených příjmů u decentralizovaných systémů, ale je s nimi spojena celá řada problémů, kterými se následně budu zabývat.

Dotační systém má ohromný vliv na chování těch, kteří dotace obdrží. Poskytování dotací bývá často spojováno s tzv. *mucholapkovým efektem*.³ Tento efekt může být vysvětlen tak, že dotace většinou vedou k růstu výdajů v rozpočtech územních samospráv, ale zároveň nevedou ke snížení místního daňového zatížení. Mucholapkový efekt představuje tvrzení, že pokud vláda získává dotaci na veřejné statky, její objem vykazuje tendenci růst; k růstu by nedošlo v případě, kdy by dotaci získali přímo jednotlivci.

Peková [41] uvádí, že zkušenosti z vyspělých zemí ve 2. polovině 20. století ukázaly, že závislost rozpočtů územní samosprávy na dotacích ze státního rozpočtu vede k růstu veřejného sektoru jako celku. Zároveň se však ukazuje, že snížení dotací zpravidla nevede k redukci veřejných výdajů v rozpočtech územní samosprávy a ke snížení veřejného sektoru. Zájem o efektivní využití vlastních veřejných příjmů samospráv se vlivem dotací snižuje.

U mucholapkového efektu hraje svoji roli byrokracie, která vykazuje tendenci k maximalizaci svého rozpočtu. Byrokracie není zainteresována na tom, aby dostatečně

---

³ Tzv. flypaper effect, tj. peníze uváznou tam, kam spadnou.

informovala občany o skutečné výši dotačních příjmů. Zamlžováním této informace může byrokracie přimět občany k akceptování vyšší úrovně nedotačních (daňových) příjmů ve srovnání se situací, kdy by byli občané informováni dokonale [13].

Musgrave [30] vymezuje další potíže týkající se dotací. Ve své knize píše, že při formování systému dotací můžeme definovat dva základní druhy problémů. Jedním z hlavních problémů při formování systému dotací je, ***zda by se dotace měly, či neměly podmiňovat finanční spoluúčasti příjemce*** dotace. Dalším problémem je, ***zda užití dotace se má ponechat na rozhodnutí příjemce***, nebo zda jej má vymezen ten, kdo dotaci poskytuje.

Odpověď na nastíněné problémy není úplně jednoduchá záležitost, neboť jednotlivé druhy dotací mají samozřejmě své klady, ale i zápory. Pro ***dotaci podmíněnou se spoluúčastí*** hovoří skutečnost, že příjemce dotace je motivován, aby získal vlastní příjmy a tím dosáhl na vyšší dotaci. Nevýhoda zde však spočívá v tom, že příjemci může trvat dlouhou dobu, než obdrží vlastní finanční spoluúčast, která je nutná pro poskytnutí dotace nebo vlastní potřebné prostředky vůbec získat nemusí. Což se týká především chudších regionů, které nemusí mít dostatek prostředků na spoluúčast. ***Nepodmíněná dotace*** často vede k nadměrným požadavkům na výši dotace. Provozníková [42] dále poukazuje na fakt, že dotace se spoluúčastí (podmíněné) nutí územní samosprávu k větší zodpovědnosti za její výdajové programy, ke zvyšování vlastních příjmů. Naproti tomu zvýhodňují lokality, které jsou bohatší a nemají velké problémy se shromažďováním zdrojů, tj. neřeší problém nedostatečné fiskální kapacity.

Co se týče účelovosti dotací, jeden ze zásadních problémů u ***účelových dotací*** je jejich administrativní náročnost, kdy je nutná kontrola použití. Za další negativum účelové dotace se dá považovat, že tato dotace nemotivuje příjemce ke zvýšené hospodárnosti při plnění úkolů. U účelových dotací nalezneme ale i určité výhody, např. její adresnost. Zjednodušeně lze konstatovat, že ***neúčelové dotace*** zvyšují rozhodovací pravomoc územní samosprávy, neboť ona sama může rozhodnout, na co získané prostředky půjdou. Neúčelové dotace tedy lépe odpovídají decentralizaci veřejné správy a zvyšují odpovědnost nižších vládních úrovní. Samozřejmě ani toto poskytování není bez negativ a špatné hospodaření s neúčelovými dotacemi ze strany územní samosprávy může vést v budoucnu k vyšším nákladům.

Dalším problémem u dotací je najít *vhodná a spravedlivá kritéria* pro jejich poskytování. Ve vyspělých zemích jsou proto dotace samosprávám poskytovány na základě uzákoněných kritérií rozdělování. Ve většině zemí se používá kombinace několika kritérií, kde jednotlivá kritéria mají pak různou váhu.

S potížemi v oblasti dotací se samozřejmě setkáme i v České republice. Velice často se skloňují problémy, jako jsou náročná administrativa při žádostech o dotace, neprůhlednost systému, ovlivňování politickými tlaky, velké množství dotačních titulů a s tím související nepřehlednost apod.

Peková [41] vymezuje základní problémy s dotacemi v ČR, které se dají shrnout do následujících bodů:

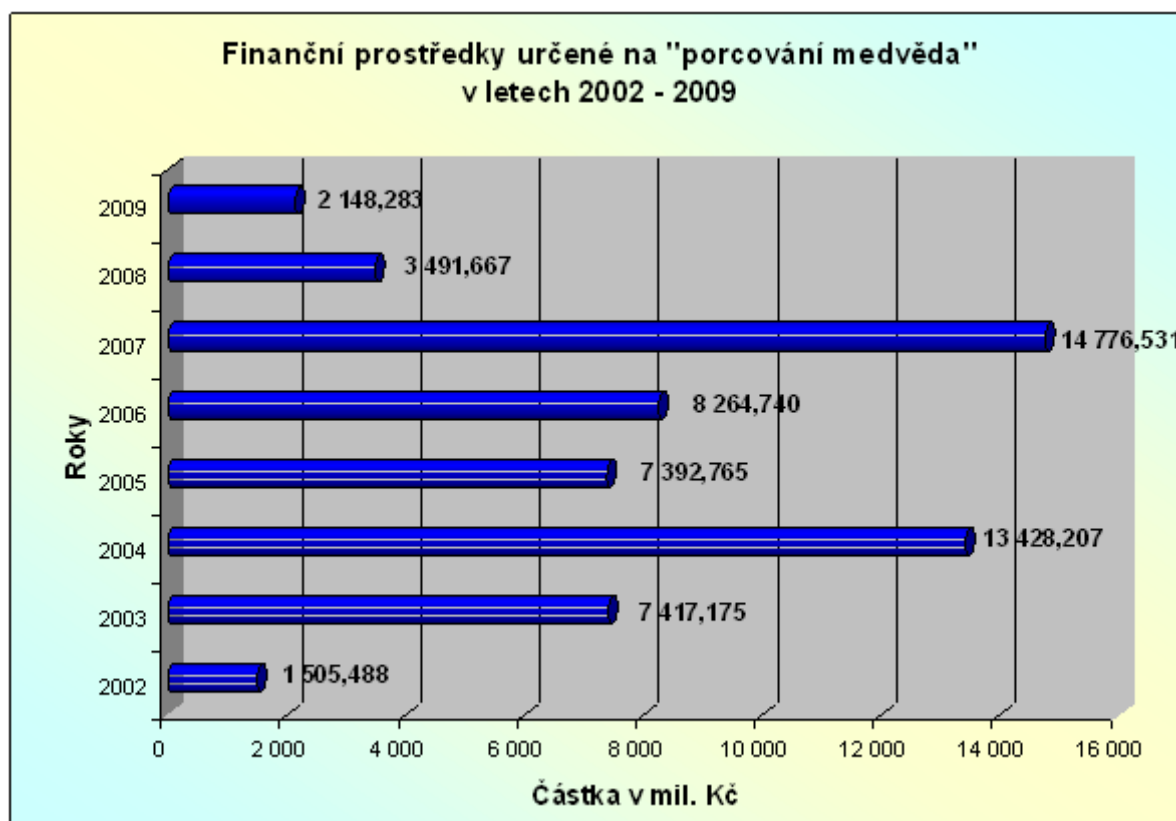
- využívání především účelových dotací, což nepodporuje zvýšení efektivity v rozhodování a prohlubování odpovědnosti územní samosprávy za použití dotací,
- absence soustavy vhodných kritérií pro poskytování neúčelových dotací do územních rozpočtů,
- propadávání nevyužitých dotací, což nevyhovuje cílovému plánování, prognózování,
- často neodpovědné, neprofesionální rozhodování orgánů obcí o použití dotací.

Problematickou oblastí co se týče dotací v ČR, ale ne jenom zde – také např. na Slovensku, v Německu, Itálii i Filipínách, je v současné době tzv. „*porcování medvěda*“. Toto označení představuje porcování státního rozpočtu, neboť poslanci se snaží získat ročně kolikrát i miliardy korun ze SR a poslat je do svých volebních obvodů. Jedná se o přiřazování peněz na rozmanité lokální projekty, které však kolikrát bývají dosti pochybné. Peníze často putují např. na opravu škol a chodníků, ale mnohokrát se stává, že se dostanou i do rukou sportovních klubů, použijí se na výstavbu squashových kurtů, autodromů, tenisových center, golfových škol apod. U těchto případů naprosto není jasné, proč by měl stát podporovat tyto projekty, když je zde patrný komerční účel. Z tohoto důvodu je „porcování medvěda“ velmi kritizováno, dále také kvůli neprůhlednosti, podpoře pochybných projektů, nemožnosti kontroly těchto finančních prostředků a také dochází k rozdělování peněz bez daných a jasných pravidel. Dá se také říci, že dochází i k „uplácení“ voličů, neboť poslanci, kteří získají miliony a pošlou je do svého území, se stávají oblíbenější. Další problém medvěda lze

spatřit v tom, že prostředky z rozpočtu jednoduše nedostane vždy nejlepší záměr, nejlepší projekt, ale ten, kdo „v tom umí chodit“, tedy má dobré kontakty mezi politiky.

Hospodářské noviny [3] uvádějí, že za posledních 8 let čeští poslanci vynaložili prostředky na účely porcování medvěda ve výši téměř 58,5 miliardy korun. V těchto 8 letech zvýšili poslanci „porcováním medvěda“ výdaje rozpočtu v průměru o 7,3 miliardy ročně. Díky přetrvávajícím problémům se státním rozpočtem vloni na podzim – tedy pro letošní rok 2010 – nerozdělili ani korunu. Panuje však názor, že se tato praxe zřejmě opět v dalších letech vrátí. Výše finančních prostředků určených na „porcování medvěda“ v letech 2002 – 2009 je zachycena v grafu číslo 3.

Graf 3: Finanční prostředky určené na „porcování medvěda“ v letech 2002 - 2009

Pramen: Převzato z [2].

4 Způsoby dotačního financování v České republice

Státní rozpočet a rozpočty územních samospráv patří k podstatným, do určité míry propojeným, veřejným rozpočtům. Zmíněné propojení se odvíjí v několika směrech a jedním z těchto směrů je propojení právě přes dotace, které představují nezanedbatelný zdroj příjmů pro rozpočty nižších vládních úrovní. Pro obce v České republice představují dotace druhý nejvýznamnější zdroj příjmů hned po daňových příjmech. Dá se říci, že pro kraje jsou dotace a transfery ještě podstatnější, neboť představují jejich nejvýznamnější zdroj financování. Dotace jsou obcím poskytovány z různých zdrojů.

V současné době jsou obcím v České republice určeny dotace

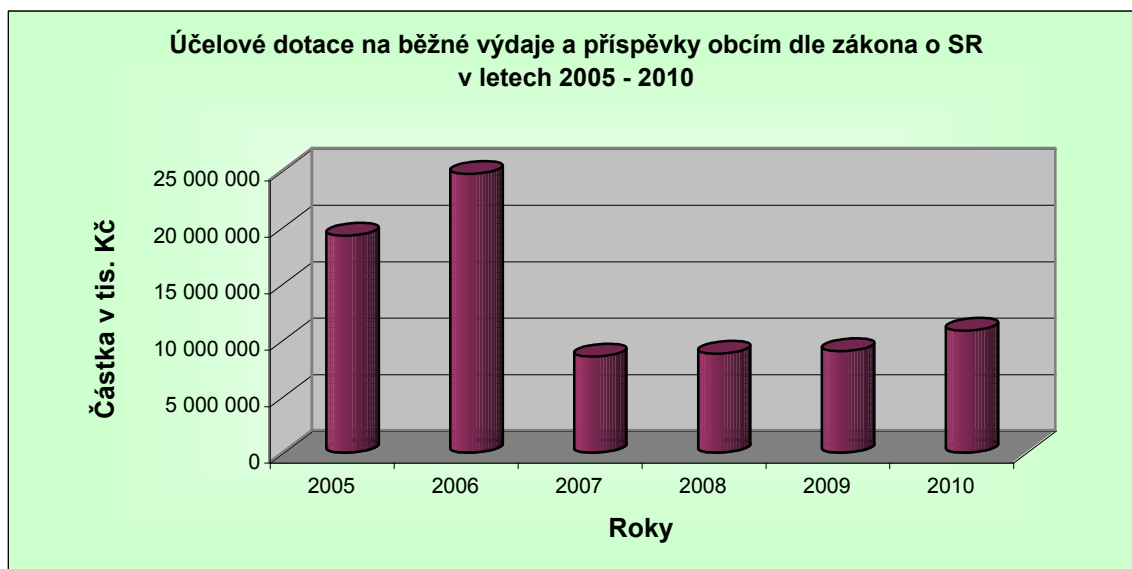
- ❑ schválené zákonem o státním rozpočtu na daný rok
- ❑ z kapitoly Všeobecná pokladní správa⁴
- ❑ z kapitol příslušných ministerstev
- ❑ ze státních mimorozpočtových fondů
- ❑ od krajů
- ❑ z EU

Co se týče dotací poskytovaných dle zákona o státním rozpočtu územním samosprávám, je zde tendence snižovat počet dotačních titulů. Od roku 2007 do současné doby jsou obcím poskytovány 4 druhy účelových dotací na běžné výdaje a příspěvky. Před rokem 2007 těchto titulů bylo mnohem více. Kromě dotací poskytovaných nyní, které podrobně popíši pro letošní rok 2010, byly dříve obcím určeny dále dotace např. na domovy důchodců, dotace na ústavy sociální péče a také dotace na dávky sociální péče. Zmíněné dotace v současné době již dle zákona o SR poskytovány nejsou. Se snížením počtu titulů došlo i ke snížení vyplácené částky na tyto účely. To je možné vypočítat z grafu číslo 4. V roce 2005 představovaly účelové dotace a příspěvky schválené zákonem o státním rozpočtu pro obce částku 19 227 517 tis. Kč, v roce 2006 to bylo ještě více a to 24 679 797 tis. Kč. Od roku 2007 se tato suma výrazně snížila na 8 511 702 tis. Kč kvůli snížení počtu dotačních titulů zejména ze sociální oblasti. Pro rok 2010 tyto výdaje činí 10 793 749 tis. Kč.

---

⁴ Kapitulu Všeobecná pokladní správa spravuje MF. Pomocí této kapitoly jsou rozpočtovány příjmy a výdaje, které nelze sledovat dle jejich odvětvového členění a které nelze začlenit do určité kapitoly SR.

**Graf 4: Účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky obcím dle zákona o SR
v letech 2005 – 2010**

Pramen: Vlastní zpracování dle [23-29].

Podobnou situaci můžeme sledovat i u dotací pro kraje. Nyní je krajům poskytován pouze jeden titul a to příspěvek na výkon státní správy. V roce 2006 kraje dostávaly také dotace na sociální služby, v roce 2005 a dříve krajům putovaly další dotace. Jednalo se např. o příspěvek na dopravní obslužnost, dotace na financování reprodukce majetku územních samosprávných celků atd. I u krajů došlo ke snížení vyplácené částky dle zákona o SR z 20 163 350 tis. Kč v roce 2005 na částku 1 176 186 tis. Kč v roce 2010.

Dotačních titulů je méně, ale všechny jsou přísně účelové. Za určitou výjimku můžeme považovat příspěvek na výkon státní správy, který řadíme mezi dotace účelové, neboť se jedná o položku, která by měla sloužit na financování výkonu státní správy. Avšak tato dotace není zúčtovatelná, což znamená, že charakterem jde o dotaci neúčelovou, neboť o použití si rozhoduje sám územní samosprávný celek.

Dále se zaměřím na dotace poskytované obcím a krajům pro letošní rok 2010.

4.1 Dotace ze státního rozpočtu pro územní samosprávu pro rok 2010

Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů, obcí a k rozpočtu hlavního města Prahy jsou uvedeny v přílohách k zákonu o státním rozpočtu pro příslušný rozpočtový rok.

4.1.1 Účelové dotace a příspěvky obcím

Pro rok 2010 jsou finanční vztahy k rozpočtům krajů, obcí a Prahy dány zákonem číslo 487/2009 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2010. Zde jsou uvedeny následující účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky [26]:

- ❑ příspěvek na školství
- ❑ dotace na vybraná zdravotnická zařízení
- ❑ příspěvek na výkon státní správy
- ❑ dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím

Tyto účelové dotace se v předchozích letech pravidelně valorizovaly. Kvůli napjaté situaci ve státním rozpočtu v současné době se letos valorizace těchto dotačních titulů neuskuteční. Výjimku tvoří pouze významné navýšení příspěvku na výkon státní správy pro obce a pro hl. m. Prahu, neboť předchozí zjištění MV ukázalo, že dochází k velkým disproporcím v krytí výdajů na výkon přenesené působnosti u jednotlivých typů obcí. Z analýzy financování výkonu státní správy obcemi [16] vyplynuly průměrné hodnoty krytí výdajů na výkon státní správy v roce 2007

- ❑ obce se základní působností 21 %
- ❑ obce s matričním úřadem 41 %
- ❑ obce se stavebním úřadem 50 %
- ❑ obce s pověřeným obecním úřadem 68 %
- ❑ obce s rozšířenou působností 105 %

Příspěvek na školství pro rok 2010 pro obce a pro hl. m. Prahu představuje částku **1 498 685 tis. Kč**. Tento příspěvek je určen na částečnou úhradu provozních výdajů mateřských, základních, speciálních škol, gymnázií, dále mateřských a základních škol při zdravotnických zařízeních zřizovaných obcemi a také slouží pro přípravné stupně speciálních škol. Příspěvek na jednoho žáka a jedno dítě ve výše zmíněných typech škol je určen pro letošní rok na 1 401 Kč. Z celkové částky je pro Prahu vymezena částka 141 087 tis. Kč.

Dotacím na vybraná zdravotnická zařízení je pro rok 2010 vymezena částka ve výši **36 855 tis. Kč**. Tato částka je určena pro zvláštní dětská zařízení⁵, která nejsou příjmově napojena na soustavu zdravotních pojišťoven a u kterých zřizovatelskou funkci vykonává obec. Dotace na tato zdravotnická zařízení činí 93 068 Kč na 1 místo.

**Tabulka 1: Finanční vztahy SR k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích
v tis. Kč – s výjimkou hlavního města Prahy**

KRAJ	Účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky				Úhrn
	příspěvek na školství	dotace na vybraná zdravotnická zařízení	příspěvek na výkon státní správy	dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím	
Středočeský	175 982	x	1 285 293	2 542	1 463 817
Jihočeský	94 820	x	630 587	31 940	757 347
Plzeňský	80 000	9 307	597 335	10 374	697 016
Karlovarský	44 944	x	290 085	12 739	347 768
Ústecký	125 661	x	744 910	40 849	911 420
Liberecký	67 106	7 445	409 101	471	484 123
Královéhradecký	82 929	x	554 762	23 280	660 971
Pardubický	80 015	x	527 351	9 755	617 121
Vysočina	80 302	x	544 930	x	625 232
Jihomoravský	162 284	11 168	1 239 623	33 744	1 446 819
Olomoucký	92 438	x	600 815	21 120	714 373
Zlínský	87 016	x	574 766	44 803	706 585
Moravskoslezský	184 101	8 935	1 168 121	x	1 361 157
Úhrn	1 357 598	36 855	9 167 679	231 617	10 793 749

Pramen: Převzato z [26].

Příspěvek na výkon státní správy představuje celkovou částku **10 156 395 tis. Kč**. Z této souhrnné částky na hl. m. Prahu připadá 988 716 tis. Kč. Tento příspěvek je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy. Postup pro stanovení výše

⁵ Jedná se např. o kojenecká zařízení, dětské domovy apod.

příspěvku na výkon státní správy jednotlivým obcím a hlavnímu městu Praze je uveden v příloze zákona o státním rozpočtu ČR na příslušný rok.

Pro rok 2010 se na *dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím* vyčlenila částka ve výši **231 617 tis. Kč**. Tato dotace souvisí se zánikem okresních úřadů, kdy do samostatné působnosti obcí přešly zřizovatelské funkce k určitým organizacím především v oblasti kultury (např. knihovny, divadla apod.). Dotace pokrývá úhradu provozních výdajů zmíněných zařízení. Finanční vztahy SR k rozpočtům obcí dle jednotlivých krajů lze vyčíst z tabulky číslo 1.

4.1.2 Dotace ze státního rozpočtu krajů

Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů zahrnují pouze *příspěvek na výkon státní správy*. Kraje v roce 2010 obdrží ze SR příspěvek na financování výkonu státní správy v přenesené působnosti. Tento příspěvek je vyčíslen v příloze č. 5 zákona č. 487/2009 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2010 [26].

Tabulka 2: Finanční vztahy SR k rozpočtům krajů (tis. Kč)

KRAJ	Příspěvek na výkon státní správy
Středočeský	128 952
Jihočeský	88 318
Plzeňský	79 293
Karlovarský	56 808
Ústecký	100 031
Liberecký	68 799
Královéhradecký	81 782
Pardubický	75 158
Vysočina	74 819
Jihomoravský	126 217
Olomoucký	83 484
Zlínský	83 661
Moravskoslezský	128 864
Úhrn	1 176 186
<i>Pramen: Převzato z [26].</i>	

Celková suma činí **1 176 186 tis. Kč**. Tento příspěvek nebyl pro rok 2010 valorizován, jak tomu bývalo v minulých letech. Finanční vztahy SR k rozpočtům krajů (s výjimkou hlavního města Prahy) je možné vyčíst z tabulky číslo 2.

4.2 Dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa

Kapitola číslo 398 Všeobecná pokladní správa je spravována Ministerstvem financí. Prostřednictvím této kapitoly jsou rozpočtovány dotace, které nelze přiřadit do určité kapitoly státního rozpočtu.

4.2.1 Dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa obcím a Praze

V kapitole Všeobecná pokladní správa jsou rozpočtovány další dotační tituly pro obce a hl. m. Prahu a to v celkové výši 1 515 855 tis. Kč. Jedná se především o prostředky zahrnuté v ukazateli **„Další prostředky pro územní samosprávné celky“** v objemu 996 627 tis. Kč a prostředky uvedené v ukazateli **„Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“** v objemu 256 678 tis. Kč.

Důležitou položkou v rámci ostatních dotací z kapitoly VPS v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“, která je určena pro obce a hl. m. Prahu, je stejně jako v roce 2009 položka **„Dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí“**. Dotace bude příjemcům uvolňována Ministerstvem financí ve čtvrtletních zálohách na základě údajů a propočtů MPSV. Součástí ukazatele „Další prostředky pro územní samosprávné celky“ je i nadále položka **„Navýšení příspěvku na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb pro obce s rozšířenou působností a hl. m. Prahu“**. Obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze budou tyto finanční zdroje uvolněny ve formě účelové neinvestiční dotace na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb [56].

4.2.2 Dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa krajům

Pro rok 2010 jde o dotace v celkové výši 433 375 tis. Kč. Objem 283 375 tis. Kč je zařazen v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“. Jedná se o tituly, jež nelze v etapě přípravy návrhu rozpočtu rozpočtovat u konkrétních příjemců, např. prostředky na výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy.⁶

---

⁶ Např. na protiradonová opatření atd.

Hl. m. Praze náleží podle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze i postavení kraje. Z tohoto důvodu má hl. m. Praha po splnění stanovených podmínek nárok na čerpání dotačních titulů, které jsou rozpočtovány pro obce a kraje.

V rámci ukazatele „Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“ je pro kraje určena částka 150 000 tis. Kč. Jde o finanční prostředky určené na majetkové vypořádání pozemků pod silnicemi II. a III. tříd [56].

4.3 Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu

Nyní se budu zabývat dotacemi, které poskytují jednotlivá ministerstva obcím a krajům. Tyto dotace mají charakter účelových i neúčelových dotací, které obce a kraje v daném rozpočtovém období obdrží.

4.3.1 Dotace z příslušných kapitol obcím

Pro letošní rok 2010 byly dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu pro obce a pro hlavní město Prahu schváleny ve výši **37 730 153 tis. Kč**. Díky přesunům některých dotačních titulů z kapitoly VPS do kapitoly MPSV se právě MPSV stává kapitolou s nejvyšším objemem dotací, které směřují obcím a hlavnímu městu Praze. Návrh neinvestičních dotací představuje částku 25 247 341 tis. Kč a tyto prostředky jsou určeny obcím na příspěvky na péči, dále jsou to prostředky na dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým, kde výplatu příjemcům budou právě obce a hl. m. Praha zprostředkovávat.

Další významné neinvestiční dotace poplynou obcím z kapitoly MŠMT. Z této kapitoly je rozpočtována částka ve výši 8 786 982 tis. Kč. Tyto dotace převážně financují přímé náklady na vzdělávání poskytované hl. m. Praze. Obcím jsou také poskytovány investiční dotace z ostatních kapitol SR a to ve výši 2 549 933 tis. Kč. Největší objem je rozpočtován z kapitoly MMR a MZ.

4.3.2 Dotace z příslušných kapitol krajům

Investiční i neinvestiční dotace z ostatních kapitol SR pro rok 2010 určené krajům představují částku **77 104 372 tis. Kč**. Pro kraje nejvíce dotací putuje od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Pro letošní rok to představuje částku 73 231 752 tis. Kč. Tato částka

obsahuje dotace na přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi a soukromými zřizovateli. Přímé náklady zahrnují platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, pojistné a další související platby, ostatní přímé neinvestiční výdaje (např. učebnice, učební pomůcky apod.). Kraj přímo přiděluje dotace předškolním zařízením, školám a školským zařízením zřizovaným obcemi, tudíž tyto finanční prostředky neprocházejí přes rozpočty obcí.

4.4 Dotace pro územní samosprávné celky ze státních mimorozpočtových fondů

Dotace pro nižší vládní úrovně od státních mimorozpočtových fondů bývají většinou přísně účelové a kapitálové. Nejvíce jsou poskytovány dotace ze SFŽP na investice s ekologickým charakterem. Ze SFRB se vyplácejí dotace na bytovou výstavbu a ze SFDI jsou to dotace na údržbu a opravy komunikací.

4.5 Dotace nižším vládním úrovním z Evropské unie

Územní samosprávné celky mohou v současné době získávat dotace i z Evropské unie. Tato problematika je velice obsáhlá a z tohoto důvodu se o dotacích pro územní samosprávy z EU zmíním pouze velice stručně.

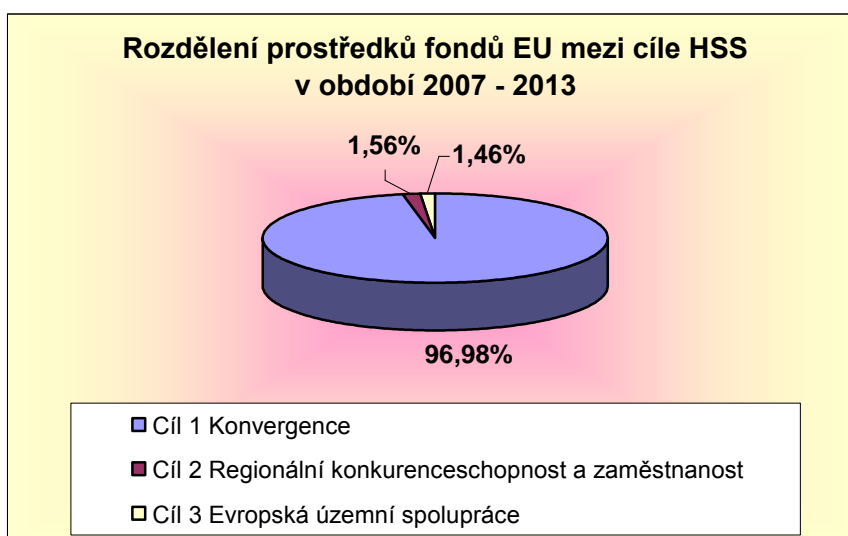
Tím, že ČR vstoupila do EU, otevřela se možnost i pro územní samosprávy, aby mohly čerpat a využívat dotace z Evropské unie. Tato možnost zpravidla zahrnuje nutnost spolufinancování právě ze strany územních samospráv a finanční prostředky bývají vypláceny převážně až po realizaci dané stavby. Vyplácené dotace z EU mívají účelový charakter, a tudíž územní samosprávy musí prostředky použít pouze na předem vymezený účel. Dalším úskalím je bezesporu náročná administrativa při žádání o dotace z EU, kdy především malé obce mají problémy a nevědí, jak o dotace žádat a jaká splnit všechna kritéria, aby jim dotace byla poskytnuta a aby o ni následně nepřišly.

Evropské prostředky mohou územní samosprávy získávat v programovacím období 2007 – 2013 prostřednictvím jednotlivých cílů, pomocí nichž EU vykonává regionální a strukturální politiku. Cíle pro toto období jsou:

- **Cíl 1 – Konvergence**
- **Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**
- **Cíl 3 – Evropská územní spolupráce.**

Z grafu č. 5 je zřejmé, že největší část finančních prostředků z EU pro naši republiku pro období 2007 - 2013 putuje právě na Cíl 1 – Konvergence. Na zmíněný cíl je vyčleněno 25,88 mld. eur, což představuje přibližně **96,98 %** prostředků určených České republice. Na Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadají zdroje ve výši 419,09 mil. eur, což je **1,56 %** a na Cíl 3 – Evropská územní spolupráce je určeno 389,05 mil. eur, tedy **1,46 %** prostředků z EU pro ČR.⁷

Graf 5: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle HSS v období 2007 - 2013

Pramen: Převzato z [8].

V rámci zmíněných cílů jsou vytvořeny jednotlivé operační programy, kterých Česká republika pro období 2007 - 2013 využívá 26. Cíl Konvergence obsahuje 7 regionálních operačních programů⁸ pro regiony soudržnosti (NUTS II) a 8 tematických operačních

⁷ Přepočet dle směnného kurzu 1 EUR = 28,20 CZK

⁸ ROP NUTS II Severozápad, ROP NUTS II Moravskoslezsko, ROP NUTS II Jihovýchod, ROP NUTS II Severovýchod, ROP NUTS II Střední Morava, ROP NUTS II Jihozápad, ROP NUTS II Střední Čechy

programů.⁹ Na Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadají 2 operační programy¹⁰, které jsou zaměřeny na hlavní město Prahu. Ze třetího Cíle Evropská územní spolupráce lze čerpat finanční prostředky pomocí 9 operačních programů.¹¹

Obce a kraje mají největší možnosti čerpání dotací v rámci Cíle Konvergence pomocí regionálních operačních programů. Tyto zdroje mohou čerpat všechny regiony soudržnosti s výjimkou hl. m. Prahy. Celková přidělená částka pro Českou republiku na ROP je **4,66 miliard eur** z celkových **26,69 miliard eur**, které jsou pro probíhající období 2007 - 2013 vyčleněny pro naši republiku. Na ROP připadá tedy asi **17,46 %** finančních prostředků z celkových prostředků určených České republice. Podrobné členění dle prioritních os a přidělené finanční prostředky z fondů EU vyčleněné pro jednotlivé NUTS II jsou rozepsány v příloze B [7], [8].

4.6 Dotace pro Regionální rady regionů soudržnosti

Členské státy EU prošly určitým vývojem územněsprávního členění, které by mělo respektovat přirozené potřeby státní správy i obyvatel. V současné době existuje v EU 27 různých systémů správního členění, které jsou si více nebo méně podobné. Tato situace však znemožňuje statistické i ekonomické srovnávání regionů pro účely politik EU.

4.6.1 Regiony soudržnosti

Z výše popsaného důvodu byly zavedeny tzv. jednotné nomenklatury územních statistických jednotek (*NUTS*). ČR byla tradičně členěna do krajů, které odpovídají NUTS III. Kvůli efektivnímu získávání finančních prostředků z evropských zdrojů byly na našem území vytvořeny tzv. **regiony soudržnosti**, které jsou složeny z jednoho či více krajů a také jsou nazývány dle evropské terminologie NUTS II. V současné době působí 8 regionů soudržnosti, kterými jsou: Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko a Střední Morava. Tyto regiony soudržnosti řídí Regionální rada regionů soudržnosti. Hl. město Praha tvoří samostatný region soudržnosti a NUTS II Praha neřídí

---

⁹ OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program, OP Technická pomoc

¹⁰ OP Praha Konkurenceschopnost, OP Praha Adaptabilita

¹¹ OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko, OP Mezuregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, Síťový operační program ESPON 2013, Síťový operační program INTERACT II.

Regionální rada, nýbrž Magistrát hlavního města Prahy. Skladbu 14 krajů v ČR členěných do 8 regionů soudržnosti je možné si prohlédnout na mapě v příloze C.

Regionální rady regionů soudržnosti vznikly roku 2006 a v té době jim byly poskytovány dotace z jednotlivých krajských úřadů především na tvorbu administrativního, technického i informačního prostředí. Nyní tyto prostředky od krajů slouží především na vlastní provoz rad. Od roku 2007 jsou těmto novým článkům soustavy územních rozpočtů poskytovány finanční prostředky od Ministerstva pro místní rozvoj na financování jednotlivých ROP, o kterých jsem se krátce zmínila v rámci dotací z EU. Regionálním radám regionů soudržnosti náleží i prostředky ze SR poskytované prostřednictvím Národního fondu, kde jsou začleněny i prostředky z fondů EU i přímo zdroje SR. Tyto zdroje jsou poskytovány na financování především zmíněných regionálních operačních programů.

Územní samospráva má tedy dostatek možností získat finanční prostředky z evropských zdrojů a měla by se snažit tyto prostředky v co největší míře získat, neboť se rozhodně nejedná o zanedbatelné částky, ale o částky, které mohou výrazně podpořit nižší veřejné rozpočty.

4.7 Dotace od krajů pro obce

Již jsem zmínila, že obce mohou získávat dotace také od krajů. Kraje poskytují obcím dotace, které získají ze SR a v rámci přerozdělování je postoupí do rozpočtů nižší vládní úrovně, tedy do rozpočtů municipalit. Kraje mohou dotace poskytovat i v rámci samostatné působnosti kraje, tedy v působnosti kraje, kam patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu kraje a o kterých kraj rozhoduje samostatně. Kraje takto poskytují finanční prostředky ve formě dotací např. na podporu kulturních akcí, na rozvoj cestovního ruchu, příspěvky na funkci knihoven apod.

Následně se budu zabývat otázkou, jak dotace ovlivňují obec s rozšířenou působností Jičín a provedu průzkum dotačního financování právě v tomto městě.

5 Průzkum dotačního financování ve městě Jičíně

Na úvod této kapitoly bych nejdříve ráda okrajově představila město Jičín obecně. Velice stručně popíši celkovou charakteristiku města, kam spadá zmínka o historii, památkách, školství, kultuře a sportu. Krátce se zmíním také o sociálních službách v Jičíně, neboť všechny zmíněné oblasti jsou úzce svázány s dotacemi ve městě.

5.1 Obecně o městu Jičín

Jičín leží v severozápadní části Královéhradeckého kraje asi 100 km severovýchodně od hlavního města Prahy. Umístění Jičína v rámci Královéhradeckého kraje je možné vidět v příloze D. Město má necelých 17 tis. obyvatel a je přirozeným správním, kulturně historickým i turistickým centrem oblasti. Často se označuje za vstupní bránu do překrásné oblasti Čech – Českého ráje, kde jedním z nejlákavějších míst jsou Prachovské skály. Jičín působí jako obec III. typu, jedná se tedy o obec s rozšířenou působností. Z toho plyne pro město povinnost vykonávat určité funkce státní správy pro obce, které spadají do příslušného správního obvodu.

Obrázek 6: Jičín – historické náměstí ve středu města

Pramen: Převzato z [34].

5.1.1 Historie Jičína

Jičín je městem bohaté historické tradice, která ovlivňuje řadu oblastí života města. Historie má vliv na architekturu, cestovní ruch, kulturu apod. Jičín byl založen na přelomu 13. a 14. století jako součást velišského panství a královských statků.

Město dosáhlo obrovského rozmachu během desetiletého panování vévody *Albrechta Václava Eusebia z Valdštejna* (1583 – 1634). Albrecht z Valdštejna chtěl město v první polovině 17. století přeměnit za pomoci významných italských architektů za své sídelní město. Dal přebudovat původní renesanční zámek na své sídlo, které propojil s parkem Libosadem a barokní lodžii dva kilometry dlouhou lipovou alejí a začal budovat další velkolepé stavby. V roce 1634 byl Valdštejn zavražděn v Chebu a to mělo za následek konec všech plánů. Dílo nebylo nikdy dokončeno; přesto dodnes podstatným způsobem určuje charakter města i jeho okolí.

Jelikož má město Jičín bohatou historickou tradici, nachází se zde celá řada významných památek. Zmínila bych *Valdickou bránu*, která byla postavena jako součást městského opevnění v letech 1568 – 1578. Mezi další významné památky se řadí *Valdštejnský zámek*, který dnes působí jako sídlo okresního muzea, galerie a také městského informačního centra. Dalšími pamětihodnostmi jsou *Valdštejnská lodžie* a *Valdštejnovo náměstí*. Pro přiblížení památek Jičína je uvádím v příloze E.

5.1.2 Školství

Jedním z několika přívlastků Jičína je „*město škol*“. Důvodem je, že zde lze najít poměrně mnoho vzdělávacích institucí. Město zřizuje čtyři základní školy a jednu školu speciální. Poté jsou zde čtyři středoškolská zařízení – Lepařovo gymnázium, Masarykova obchodní akademie, Soukromá střední podnikatelská škola a Střední průmyslová škola. Ve městě funguje i jedna vyšší odborná škola a základní umělecká škola J. B. Foerster. V současné době mohou lidé v Jičíně i z okolí získat také vysokoškolské vzdělání, neboť zde byla otevřena pobočka České zemědělské univerzity v Praze a také Hospodářské fakulty Technické univerzity Liberec.

5.1.3 Kultura

Za jednu z nejvýznamnějších kulturních akcí v Jičíně lze považovat každoročně pořádaný festival „*Jičín – město pohádky*“. Zmíněný festival má dlouholetou tradici, letos se pořádá již 20. ročník. Festival se koná vždy v první polovině měsíce září a během této akce starosta města předává klíč od města dětem, které zde mohou hrát divadlo, soutěžit, pracovat v tvůrčích dílnách a zažít mnoho dalších zážitků.

Další významnou kulturní akcí jsou *Valdštejnské slavnosti*. Jde o výlet do 17. století na počest Albrechta Václava Eusebia z Valdštejna. Valdštejnské slavnosti se konají v květnu a jsou zde k vidění rytířské hry, hostiny, tanečníci, muzikanti apod.

Kulturní život ve městě je tvořen také kulturním domem, regionálním muzeem a galerií, Rumcajsovou ševcovnou, Biografem Český ráj, Městskou knihovnou, Městským informačním centrem, Loutkovým divadlem Srdíčko a také K-klubem, což je středisko pro volný čas dětí a mládeže.

5.1.4 Sport

Město Jičín se může pochlubit periodickou sportovní akcí nazvanou *Pochod Českým rájem, putování za Rumcajsem*. Tento pochod se koná vždy poslední březnovou sobotu. Akce se mohou zúčastnit všechny věkové kategorie, neboť je možné si vybrat z celé škály pěších tras či cyklotras různé délky a náročnosti. Cesty vedou krajinou Českého ráje.

V Jičíně lze nalézt další možnosti sportovního vyžití. Venkovní sportoviště se skládají z hřišť a kurtů v komplexu sportovního areálu – městský stadion, a dále jsou doplněna o další externí hřiště a stadiony. Nalezneme zde fotbalová hřiště, atletický ovál, volejbalové, tenisové kurty, víceúčelová hřiště a hřiště pro házenou. Jičín také nabízí ledovou plochu na zimním stadionu a nově vybudovaný Skate park včetně překážek. Co se týče vnitřních sportů, pro halové sporty, je možné využít komplex sportovního areálu v lipách. Je možné navštívit i nově přebudované Aqua centrum, kde návštěvníci kromě bazénů naleznou také možnost masáže a návštěvu sauny.

V současné době díky zvyšujícímu se zájmu o cykloturistiku město buduje mnoho nových cyklotras, které především směřují do oblasti Českého ráje. Mnohé nové cyklostezky

jsou dotovány z různých zdrojů a jednu cyklostezku, na kterou byla poskytnuta dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury, blíže přiblížím v rámci popisu investičních projektů, na které byla městu poskytnuta dotace během posledních let.

5.1.5 Sociální služby

Jičín se podílí na realizaci projektu „Standardizace procesu komunitního plánování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji“. Jedná se o metodu, kterou lze na úrovni obcí plánovat sociální služby. Součástí tohoto projektu je i předání informací občanům o sociálních službách. K tomuto účelu byla vytvořena pracovní skupina, která má za cíl zajistit rozsah, kvalitu, potřebnost a dostupnost poskytovaných sociálních služeb na Jičínsku.

V Jičíně se nachází celá řada organizací, občanských spolků a sdružení, které se snaží pomoci občanům překonat různé životní situace. Působí zde zvláštní škola a také speciální mateřská škola. Pro pomoc rodinám s dětmi při řešení problémů v rodinném a manželském soužití je tu Mateřské centrum Kapička. Z dalších občanských spolků a sdružení bych jmenovala Centrum zdravotně postižených, SONS – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Život bez bariér atd. Jičín zabezpečuje také sociální služby pro seniory. Město zřídilo příspěvkovou organizaci Sociální služby města Jičína, která zabezpečuje provoz Domova pro seniory Jičín a Domu s pečovatelskou službou [55].

5.2 Organizační struktura Městského úřadu v Jičíně

Pro lepší orientaci a pochopení, které odbory a nižší články organizační struktury v Jičíně mají na starosti dotace a agendu s tím spojenou, nejdříve celkově popíši organizační strukturu MěÚ v Jičíně, následně uvedu organizace, které jsou řízeny útvary Městského úřadu v Jičíně, neboť i zde nalezneme finanční toky a souvislost s dotacemi.

V Organizačním řádu Městského úřadu Jičín [36] je uvedeno, že Městský úřad tvoří starosta, místostarostové a zaměstnanci města zařazení do městského úřadu. Městský úřad je členěn do odborů, oddělení a úseků.

Městský úřad v Jičíně se člení takto:

- **Odbor ekonomický:** oddělení účetnictví, oddělení rozpočtu, daní a kontroly, oddělení správy majetku města

- ❑ ***Odbor správních agend***
- ❑ ***Odbor dopravy:*** oddělení dopravně-správních agend, oddělení silničního hospodářství
- ❑ ***Odbor investiční výstavby a údržby města***
- ❑ ***Stavební úřad***
- ❑ ***Obecní živnostenský úřad:*** registrační oddělení, kontrolní oddělení
- ❑ ***Odbor sociálních věcí a zdravotnictví:*** oddělení sociálního zabezpečení (úsek dávek sociální péče, úsek sociálně-právní ochrany dětí), oddělení sociální péče a zdravotnictví
- ❑ ***Odbor životního prostředí:*** Vodoprávní úřad, oddělení ochrany prostředí a ekologie krajiny, oddělení zemědělství a lesního hospodářství
- ❑ ***Odbor školství, mládeže a tělovýchovy: oddělení rozpočtů škol***
- ❑ ***Odbor kultury a cestovního ruchu***
- ❑ ***Odbor územního plánování a rozvoje města:*** pracoviště – Úřad územního plánování (není samostatným útvarem)
- ❑ ***Oddělení správy MěÚ***
- ❑ ***Oddělení státní památkové péče***
- ❑ ***Oddělení informatiky***
- ❑ ***Oddělení právní a personální***

A dále se vyčleňuje:

- ❑ ***Architekt města***
- ❑ ***Interní audit***
- ❑ ***Krizové řízení***
- ❑ ***Sekretariát starosty a místostarostů***
- ❑ ***Kancelář úřadu***
- ❑ ***Pracovník pro komunikaci s veřejností***

5.2.1 Dotace a odbor územního plánování a rozvoje města

Dá se říci, že dotace jsou provázány s mnohými odděleními či odbory v podobě např. evidence dotací, účtování o nich apod. Nejvíce jsou však propojeny s ***odborem územního plánování a rozvoje města***. Tento odbor zajišťuje a připravuje pro území města Jičína tvorbu koncepce využití území a rozvoje, pořizování územního a regulačního plánu města, územně plánovacích podkladů (např. generely dopravy, energie) a koncepčních dokumentů

(např. strategický plán), včetně jejich aktualizace a dodržování, shromažďování a analýzu informací o městě, tvorbu či podíl na tvorbě materiálů regionálního rozvoje v rámci vyšších územních celků, vyjádření pro stavební úřad a vyjádření či stanoviska vlastníka (města Jičín), poskytování informací o rozvojových záměrech města, konzultační a poradenskou činnost pro projektanty, investory a stavebníky, jednání s investory, území pro rozvoj města v oblastech obytné, občanské a průmyslové výstavby, projektuje a zadává dopravní, hlukové, sociologické, urbanistické studie, technicky rozvojové záměry města [39].

Z 6 zaměstnanců MěÚ Jičín, kteří pracují na zmíněném odboru, je vyčleněn jeden, který vykonává funkci *manažera dotací*. V oblasti dotací zajišťuje:

- sledování a přípravu všech existujících dotačních oblastí od různých subjektů (vládní organizace, fondy EU a ČR) a vedení centrální evidence přijatých dotací v rámci MěÚ,
- přípravu žádostí,
- projektové řízení,
- koordinaci prací souvisejících s dotacemi,
- konzultační a poradenskou činnost pro okolní obce při získávání dotací z fondů EU a ČR [36].

5.2.2 Organizace města

Organizace a zařízení, vůči kterým plní město funkci zakladatele nebo zřizovatele, usměrňuje, popř. řídí po odborné stránce jednotlivé útvary podle jejich zaměření a v souladu se směrnicí „Řízení příspěvkových organizací“. O činnosti těchto organizací a zařízení informují vedoucí odborů, s vedoucími organizací a zařízení, vedoucího úřadu, starostu a radu města. Útvary městského úřadu tyto organizace řídí metodicky a koncepčně.

Útvary městského úřadu řídí tyto organizace:

- Odbor investiční výstavby a údržby města, oddělení místního hospodářství:

Technické služby města Jičína

Městský bytový podnik Jičín

- Odbor sociálních věcí a zdravotnictví:

Sociální služby města Jičína

- Odbor kultury a cestovního ruchu:
  - Kulturní zařízení města Jičína**
  - Knihovnu Václava Čtvrťka v Jičíně**
- Odbor školství, mládeže a tělovýchovy:
  - Základní školu, Jičín, Železničářská 460 (IV)**
  - Základní školu, Jičín, Poděbradova 18 (III)**
  - Základní školu, Jičín, Husova 170 (II)**
  - Základní školu a mateřská škola, Jičín, 17. listopadu 109 (I)**
  - Mateřskou školu, Jičín, Fügnerova 750**
  - Mateřskou školu, Jičín, J. Š. Kubína 465**
  - Mateřskou školu Máj, Jičín, Pod Koželuhy 171**
  - Mateřskou školu Větrov, Jičín, Hradecká 898**
  - Základní uměleckou školu J. B. Foerster, Jičín, Valdštejnovo náměstí 1**
  - K-klub – středisko volného času, Jičín, Valdštejnovo náměstí 99**
  - Sportovní zařízení města Jičín [36]**

5.3 Běžné dotace v Jičíně

Nyní se budu již zabývat rozborem dotací ve městě Jičíně. Pro větší přehlednost jsem dotace rozčlenila na dotace běžné a kapitálové a vždy u každé skupiny uvedu vývoj se zaměřením na poslední 2 roky a zdroje, ze kterých dotace nejčastěji Jičínu přicházejí.

5.3.1 Zařazení dotací do běžných a kapitálových

Odlišení běžných a kapitálových dotací v teoretickém měřítku je dáno poměrně jasně. Již jsem uvedla, že běžné dotace jsou určeny na financování běžných potřeb samosprávy, tyto prostředky se většinou pravidelně opakují a nastávají v průběhu rozpočtového období. Naopak dotace kapitálové by měly sloužit k financování jednorázových, pravidelně se neopakujících (investičních) potřeb, které přesahují jedno rozpočtové období.

V praxi ale toto členění a zařazení do běžných či kapitálových dotací není již tak jednoduché. Mohu to demonstrovat na následujícím příkladu. Když jsem zkoumala rozpočtová plnění města Jičína v posledních letech, zarazila mě skutečnost, že jednou je

dotace na vybudování cyklostezky uvedena mezi kapitálovými dotacemi a následující rok je dotace na jinou cyklostezku zařazena mezi dotacemi běžnými.¹²

Vedoucí ekonomického odboru Městského úřadu v Jičíně mi vysvětlit, že skutečně občas začlenění dotací do běžných či kapitálových je spornou záležitostí. Co se týče cyklostezky, pokud je obdržena dotace na výstavbu nové cyklostezky, dotace se samozřejmě zařadí do dotací kapitálových. U cyklostezky v lipách se provedla pouze úprava, došlo k vybudování nového povrchu, byla provedena tedy určitá údržba a z uvedeného důvodu tato dotace byla zařazena do dotací běžných, i když získaná finanční podpora dosahovala výše přes 3,5 mil. korun. Zkoumá se, zda došlo či nedošlo k technickému zhodnocení u stavby, což samo o sobě je také poměrně diskutabilní záležitost.

Druhou ukázkou je umístění dotace na obnovu městské památkové zóny ve výši 11 824 110 Kč do dotací běžných.¹³ Jednalo se o část dotace plynoucí na významný investiční projekt, který je složen ze tří částí a je zaměřen na obnovu památek v Jičíně. Tento projekt blíže představím v samostatné kapitole, kde uvedu 5 vybraných investičních akcí, na které byla poskytnuta Jičínu dotace z různých zdrojů v posledních 5 letech. Automaticky bych rozhodně uvedenou dotaci začlenila do kapitálových dotací, neboť se jedná o financování jednorázové akce, která ještě navíc přesahuje jedno rozpočtové období.

Na Městském úřadu v Jičíně mi bylo tamním zaměstnancem vysvětleno, že pokud je dotace vymezena na účel *obnovy kulturních památek*, zařazuje se do dotací běžných.

Na zmíněných dvou příkladem jsem chtěla nastínit, že rozčleňování dotací mezi běžné a kapitálové není zase tak jednoznačnou záležitostí.

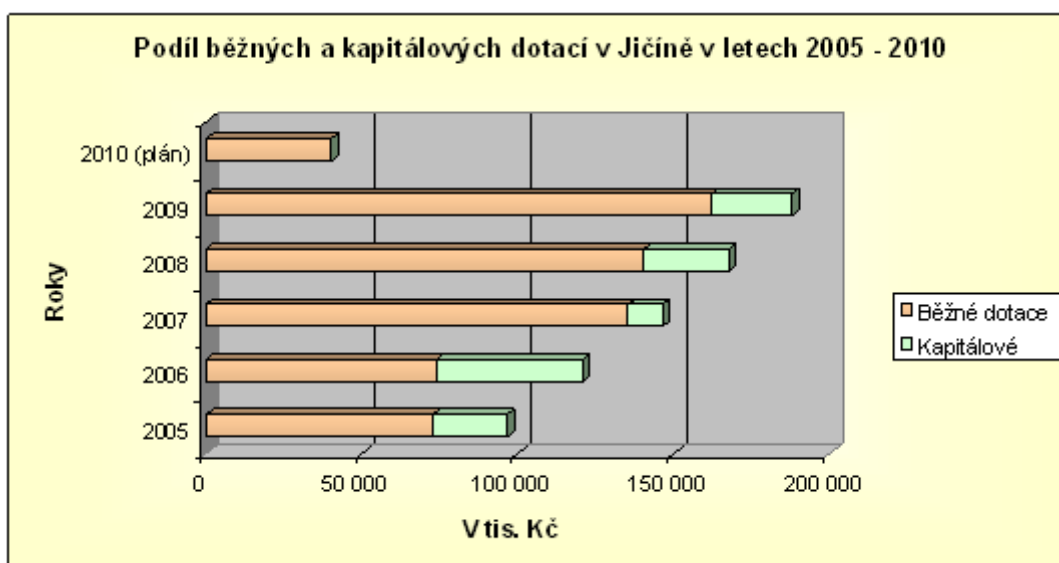
Graf č. 6 poté zobrazuje, jaký je podíl běžných a kapitálových dotací ve městě Jičíně a to v letech 2005 – 2010. Rozhodně podíl běžných dotací je každým rokem mnohem větší. V roce 2009 podíl běžných dotací tvořil až šestinásobek velikosti kapitálových dotací. Určité zkreslení může zapříčinit uvedené občasné sporné zařazování do jednotlivých kategorií dotací, ale dle mého názoru toto ovlivnění nebude nijak výrazné.

---

¹² Viz. tabulka č. 3 a tabulka č. 5 – vyznačeno šedou barvou.

¹³ Viz. tabulka č. 3 – vyznačeno šedou barvou.

Graf 6: Podíl běžných a kapitálových dotací v Jičíně v letech 2005 - 2010

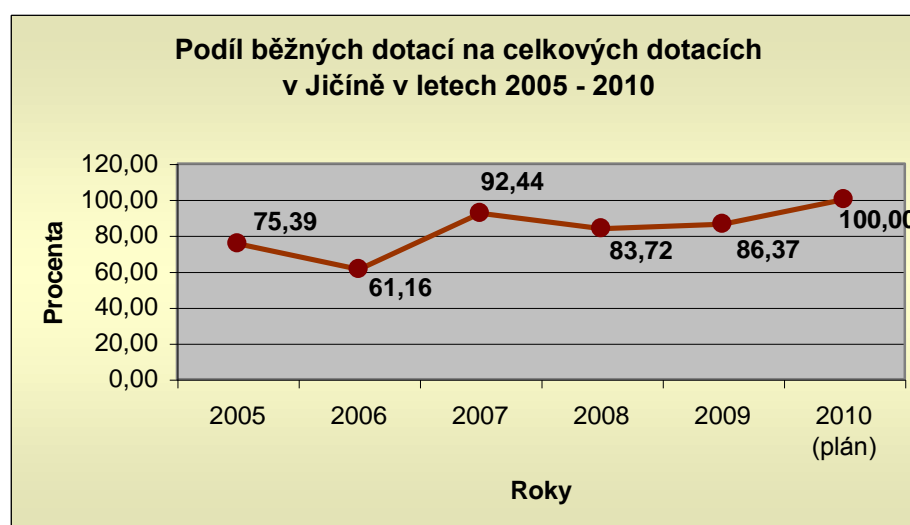

Pramen: Vlastní zpracování dle [10], [37], [46].

5.3.2 Vývoj běžných dotací v Jičíně

Z grafu číslo 7 je zřejmé, jaký je podíl běžných dotací na celkových dotacích v Jičíně v letech 2005 – 2010. Tento podíl byl v roce 2005 přes 75 %, v roce 2007 podíl běžných dotací na celkových dotacích města dosahoval až 92,44 %. Od roku 2008 činí běžné dotace přes 80 % na celkových dotacích.

Graf 7: Podíl běžných dotací na celkových dotacích v Jičíně v letech 2005 – 2010

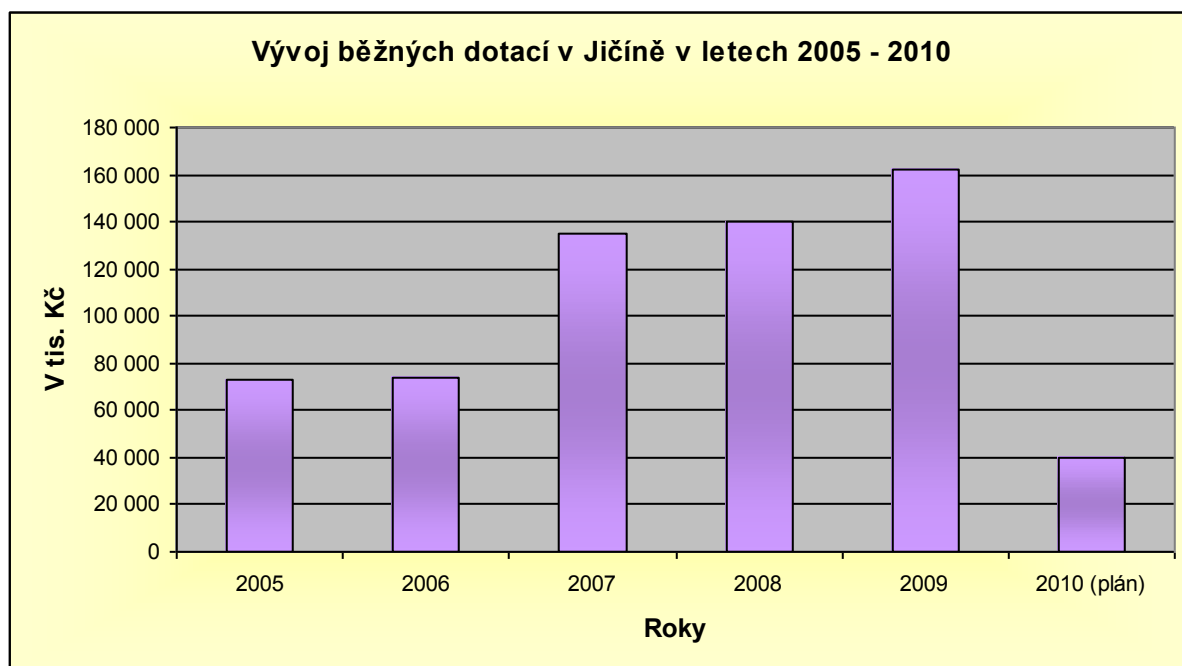

Pramen: Vlastní zpracování dle [10], [37], [46].

Údaje pro letošní rok 2010 nejsou pro vývojové analýzy zcela relevantní. Je to dáno tím, že v plánovaném rozpočtu nelze zahrnout dotace, které město nemá smluvně podložené nebo k nim nemá rozhodnutí. Tedy ve schváleném rozpočtu města na rok 2010 nejsou zahrnuty žádné kapitálové dotace a z běžných pouze nepatrná část oproti tomu, které dotace město během rozpočtového období získá. Přesné výsledky běžných i kapitálových dotací bude možné zjistit až v roce 2011, kdy bude vydáno plnění rozpočtu města za rok 2010. Informace pro letošní rok 2010 vždy uvádím pouze pro úplnost, ale je třeba stále mít na paměti, že se jedná pouze o návrh rozpočtu, který bude ještě v průběhu času upravován.

Běžné dotace města Jičína se stále zvyšují, což ukazuje graf číslo 8. V roce 2005 běžné dotace představovaly částku 72 726 798 Kč a v roce 2007 to již bylo téměř dvakrát více, tedy 135 369 460 Kč. V roce 2009 činily běžné dotace 162 257 191 Kč z celkových příjmů města, které dosahovaly výše 512 015 468 Kč. V roce 2010 jsou rozpočtovány běžné dotace na 40 215 580 Kč, ale tato částka není rozhodně konečná. Je zřejmé, že běžné dotace se neustále zvyšují a napomáhají rozpočtu města velkou měrou.

Graf 8: Vývoj běžných dotací v Jičíně v letech 2005 – 2010

Pramen: Vlastní zpracování dle [10], [37], [46].

Neustálé zvyšování běžných dotací je dáno zejména růstem dotací, které městu plynou na sociální účely. I z tabulky č. 3 je zřejmé, že dotace na tyto účely dosahují velkých sum. Zejména lze zmínit největší částku zařazenou mezi běžné dotace, a to dotaci na dávky –

příspěvek na péči. V roce 2009 město obdrželo ze státního rozpočtu rekordní částku 79 259 000 Kč. Zmíněná dotace byla městu udělena i v minulých letech. Jednalo se o něco menší částku, v roce 2008 bylo na tyto účely vyčleněno ze SR 75 805 000 Kč a v roce 2007 to byla částka 71 127 000 Kč.

Další dotace určené na *sociální oblast* jsou dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa v rozpočtu města Jičína uvedené jako – sociálně právní ochrana dětí, přenesená působnost – sociální služby a také dotace ze státního rozpočtu na dávky sociální péče. Pro rok 2009 uvedené dotace souhrnně činily částku 20 799 063 Kč. Dotace na sociální oblast ze SR tvoří **61,67 %** z celkových přijatých běžných dotací v roce 2009. Do zmíněné oblasti plynou ovšem dotace městu i od kraje. Jde o dotace určené na zajištění sociálních služeb města Jičína, např. na domov důchodců, pečovatelskou službu a provoz domovinky. Od Královéhradeckého kraje Jičín pro rok 2009 získal 900 000 Kč.

Z celkového přehledu všech přijatých běžných dotací ve městě Jičíně v roce 2009 bych dále zmínila také např. dotace určené Knihovně Václava Čtvrťka, která plní funkci regionální knihovny. Ze státního rozpočtu byla uvolněna částka na program VISK = Veřejný informační systém knihoven. Zjednodušeně se dá říci, že tento program má napomoci umožnit lidem přístup k internetu a má za úkol zkvalitňovat počítačové vybavení knihoven. Dotace mířila i na tzv. zvukové knihy, což je pomůcka pro postižené lidi. V roce 2009 Knihovna V. Čtvrťka získala ze SR sumu 117 000 Kč a od kraje částku 1 520 000 Kč na plnění zmíněné funkce regionální knihovny.

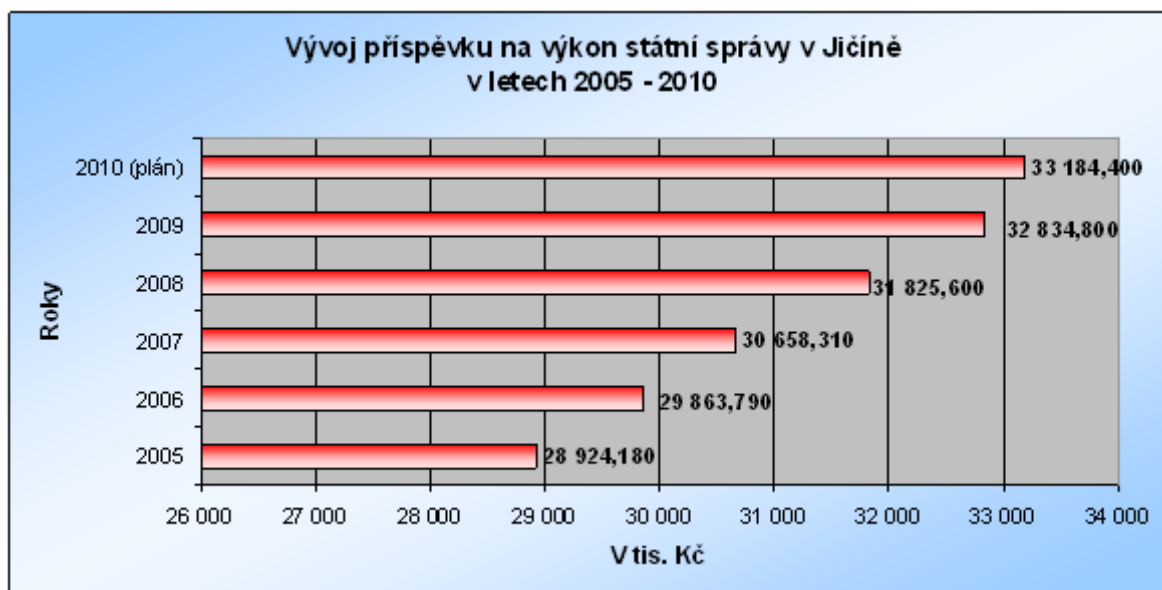
Dotace od kraje Jičína neputují pouze na sociální účely, ale také často do oblasti školství a kultury. V roce 2009 Královéhradecký kraj poskytl dotaci Základní umělecké škole v Jičíně na soutěžní přehlídku ve výši 15 000 Kč, dále podporoval za různými účely základní i mateřské školy v Jičíně. Kraj také vyčlenil částku ve výši 404 000, která mířila do oblasti kultury. 24 000 šlo na provoz Městského informačního centra a zbylá částka posloužila K-klubu (středisko pro volný čas dětí a mládeže) na regionální funkci.

Tabulka 3: Přijaté běžné dotace v Jičíně v roce 2009

Přijaté běžné dotace	Částka v Kč
Dotace z VPS - přenesená působnost - sociální služby	922 934
Dotace z VPS - sociálně právní ochrana dětí	3 776 129
Dotace z VPS - volby do EP	246 500
Dotace ze SFDI - cyklostezka v lipách	3 590 000
Dotace na výkon státní správy	32 834 800
Dotace na školství	3 218 710
Dotace ze SR - dávky sociální péče	16 100 000
Dotace ze SR - dávky - příspěvek na péči	79 259 000
Dotace ze SR - odborný lesní hospodář	915 208
Dotace ze SR - meliorační a zpevňující dřeviny	97 300
Dotace ze SR - Knihovna V. Čtvrťka - zvukové knihy	5 000
Dotace ze SR - Knihovna V. Čtvrťka - program VISK 3	80 000
Dotace ze SR - Knihovna V. Čtvrťka - program VISK 9	32 000
Dotace ze SR - Czech Point	38 392
Dotace ze SR - regenerace MPR	1 815 000
Dotace ze SR - pojistné - veřejná služba	5 211
Dotace ze SR - obnova nemovité kulturní památky	50 000
Dotace ze SR - biokoridor Cidlina - I. etapa	40 500
Dotace ze SR - program péče o krajinu	84 193
Dotace - obnova městské památkové zóny	11 824 110
Dotace od obcí /dojíždějící žáci + projednání přestupků/	3 670 537
MP - výkon činnosti /Valdice/	200 000
Dotace od kraje - K-klub - regionální funkce	1 520 000
Dotace od kraje - inž. geolog. průzkum - nájemní byty	236 513
Dotace od kraje - ZUŠ - soutěžní přehlídka	15 000
Dotace od kraje - MŠ Větrov - chirofonetika	133 788
Dotace od kraje - IV. ZŠ - Zelená škola	100 000
Dotace od kraje - IV. ZŠ - naučná stezka ekoareálem	120 000
Dotace od kraje - K-klub - regionální funkce	380 000
Dotace od kraje - KZMJ - MIC	24 000
Dotace od kraje - SSMJ - domov důchodců	650 000
Dotace od kraje - SSMJ - pečovatelská služba	200 000
Dotace od kraje - SSMJ - domovinka	50 000
Dotace od kraje - SDH Jičín	22 366
Celkem	162 257 191
<i>Pramen: Přepřacováno dle [37].</i>	

Objemově druhou nejvýznamnější položku řadící se mezi běžné dotace poskytovanou městu Jičínu představuje dotace (příspěvek) na výkon státní správy. Stát tímto příspěvkem vypomáhá obcím ve formě každoroční výplaty zmíněného příspěvku, který slouží k částečné úhradě výdajů obcí, jež jsou spojeny s výkonem přenesené státní správy, tedy s výkonem správy delegované na obce ze strany státu.

Graf 9: Vývoj příspěvku na výkon státní správy v Jičíně v letech 2005 – 2010

Pramen: Vlastní zpracování dle [37], [46].

Z grafu číslo 9 je možné vyčíst, jaký byl vývoj příspěvku na výkon státní správy v Jičíně v letech 2005 – 2010. V roce 2005 tento příspěvek dosahoval výše 28 924 180 Kč. V posledních letech je podíl uvedeného příspěvku na běžných dotacích vždy přes 20 %. V roce 2009 Jičín obdržel finanční výpomoc v podobně příspěvku na výkon státní správy, který dosahoval částky 32 834 800 Kč. V letošním roce je rozpočtována částka přes 33 mil. Kč.

Pro ukázkou, jaké běžné dotace jsou Jičínu schváleny pro rok 2010, uvádím tabulku č. 4, ze které lze vypočítat, že pro letošní rok jsou rozpočtovány běžné dotace ve výši 40 215 580 Kč. Již jsem ale vysvětlila, že v návrhu jsou začleněny pouze dotace podložené, je tedy zřejmé, že počet dotačních titulů rozhodně ještě vzroste.

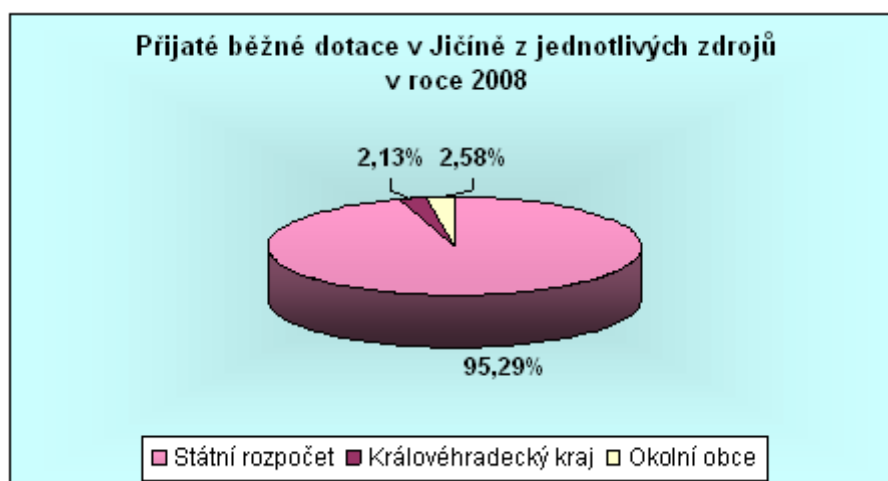
Tabulka 4: Plánované přijaté běžné dotace v Jičíně v roce 2010

Přijaté běžné dotace	Částka v Kč
Dotace na výkon státní správy	33 184 400
Dotace na školství	3 159 180
Příspěvek od obcí za dojíždějící žáky do ZŠ v Jičíně	3 672 000
MP - výkon činnosti /Valdice/	200 000
Celkem	40 215 580
<i>Pramen: Přepřacováno dle [46].</i>	

5.3.3 Zdroje běžných dotací v Jičíně

V teoretické části jsem zmínila, že v zemích OECD jsou dotace nejvíce přerozdělovány z ústřední úrovně. Ani u města Jičína tomu není jinak. Běžné dotace jsou městu Jičínu poskytovány zejména ze státního rozpočtu. Dokazují to grafy č. 10 i 11. V roce 2008 bylo ze SR vyčleněno a určeno na běžné dotace Jičínu 95,29 % ze všech poskytnutých běžných dotací. 2,13 % poskytl Královéhradecký kraj a zbylých 2,58 % bylo Jičínu vyplaceno od okolních obcí.

Graf 10: Přijaté běžné dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2008

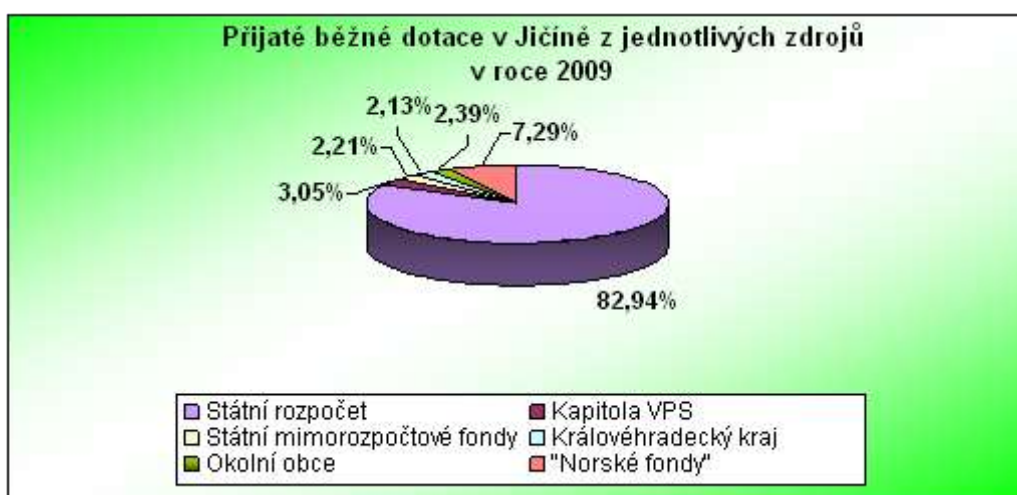
Pramen: Vlastní zpracování dle [10].

Okolní obce dávají Jičínu příspěvky na žáky, kteří dojíždějí do základních škol právě do obce Jičín. Druhou poskytovanou dotací Jičínu od okolních obcí je dotace v rozpočtu uvedená jako MP (Městská policie) – výkon činnosti /Valdice/. Jde o částku, kterou obec Valdice platí Jičínu za výpomoc a službu složek Městské policie v jejich obci, kde se mimo jiné nachází

věznice s ostrahou a se zvýšenou ostrahou. Součástí věznice je i oddělení pro výkon trestu odnětí svobody u odsouzených k doživotnímu trestu.

V roce 2009, stejně jako roku 2008, bylo nejvíce přijatých dotací v Jičíně obdrženo ze státního rozpočtu. Z grafu č. 11 je možné vyčíst, že přijaté běžné dotace v Jičíně získané ze státního rozpočtu dosahovaly téměř 93 % ze všech přijatých dotací. 7,29 % Jičín získal z tzv. „Norských fondů“. 3,05 % bylo vyčleněno z kapitoly VPS, 2,39 % od ostatních obcí. Zde se jednalo o stejné účely, jako tomu bylo v roce 2008. 2,21 % z celkových přijatých dotací bylo přerozděleno ze státních mimorozpočtových fondů, konkrétně se jednalo o finanční výpomoc ze Státního fondu dopravní infrastruktury na zmíněnou úpravu stezky pro chodce a cyklisty v lipové aleji. Zbylou část 2,13 % vymezil a poskytl Jičínu Královéhradecký kraj.

Graf 11: Přijaté běžné dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2009

Pramen: Vlastní zpracování dle [37].

5.4 Kapitálové dotace v Jičíně

Kapitálové dotace jsou určeny na investiční dlouhodobé potřeby, které zpravidla přesahují rozpočtové období. Podíl kapitálových dotací na celkových přijatých dotacích v Jičíně je v posledních dvou letech mezi 14 a 17 %.

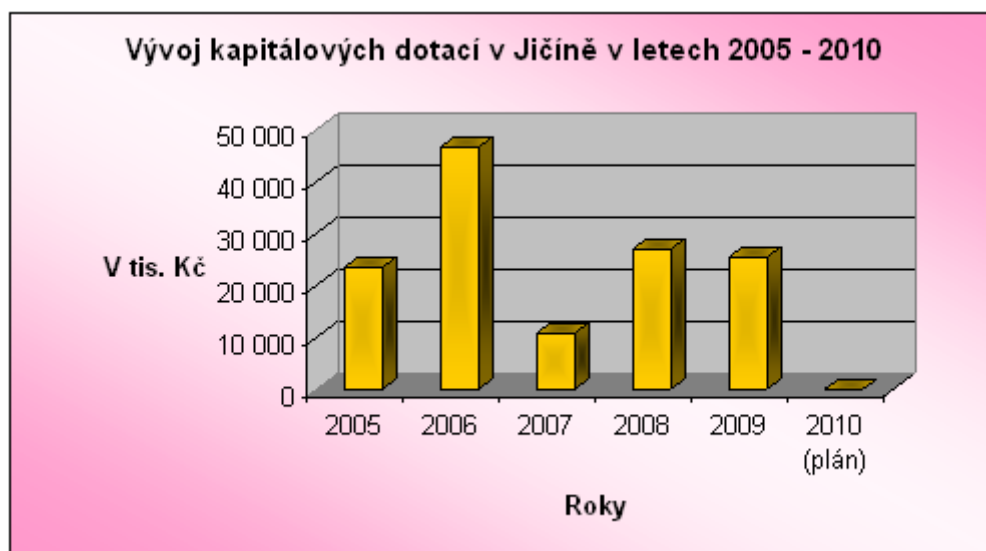
5.4.1 Vývoj kapitálových dotací v Jičíně

Město Jičín dosahuje poměrně vysokých dotací na investiční akce. Graf č. 12 ukazuje, že v roce 2005 činily přijaté kapitálové dotace 23 738 496 Kč, v roce 2006 to bylo již o mnoho více, a to 46 871 948 Kč. V roce 2008 kapitálové dotace dosahovaly výše přes

27 mil. Kč a rok 2009 představoval mírný propad ve výši přijatých kapitálových dotací na částku 25 604 000 Kč, zejména kvůli snaze o celkové šetření ve všech veřejných rozpočtech. Pro rok 2010 zatím nejsou žádné kapitálové dotace rozpočtovány, budou zachyceny následně po skončení letošního roku 2010, ale rozhodně se s nimi počítá.

Graf 12: Vývoj kapitálových dotací v Jičíně v letech 2005 – 2010

Pramen: Vlastní zpracování dle [10], [37], [46].

Tabulky č. 5 a č. 6 dávají přehled o obdržení kapitálových dotací Jičínu v letech 2008 a 2009. Roku 2008 se v Jičíně započalo s výstavbou nového areálu Technických služeb Jičín.

Tabulka 5: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně v roce 2008

Přijaté kapitálové dotace	Částka v Kč
Dotace - nákup objektu Ruská čp. 16	16 205 000
Dotace ze SFDI - cyklostezka	1 531 000
Dotace ze SR - vodovod Robousy III. etapa	1 333 000
Dotace ze SR - Knihovna V. Čtvrťka - VISK 3 - SW	49 000
Dotace ze SR - Knihovna V. Čtvrťka - VISK 3 - server	35 000
Dotace ze SR - průmyslová zóna 2007	7 226 000
Dotace ze SR - zpracování lesních hospodářských osnov	809 140
Dotace od kraje - MŠ Větrov - kompenzační pomůcky	100 000
Celkem	27 288 140
<i>Pramen: Přepřacováno dle [10].</i>	

Probíhající modernizace kladla nároky i na lepší vybavení a roku 2009 bylo Královéhradeckým krajem Jičínu poskytnuto celkem 619 000 Kč na vysokozdvihný vozík a na modernizaci třídící linky na separovaný odpad. Dotace na zvýšení kapacity třídící linky byla poskytnuta v rámci programu Nakládání s komunálními odpady, biologicky rozložitelnými odpady a čistírenskými kaly. Podpora byla získána na základě smlouvy o poskytnutí investiční dotace ve výši 399 tis. Kč, což je 79,96 % uznatelných nákladů. Město Jičín dofinancovalo projekt 276 tis. korun [54].

V roce 2009 dále Jičín obdržel investiční dotaci na regeneraci panelových sídlišť a to v částech Husova a Nové Město – Jih. Celkově bylo na tyto účely uvolněno 7 385 000 Kč v rámci Podpory regenerace panelových sídlišť 2007, kdy poskytovatelem bylo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Došlo zejména k rozšíření parkovacích ploch, úpravě chodníků a dalším činnostem, které zkvalitnilo lidem žijícím v těchto částech život.

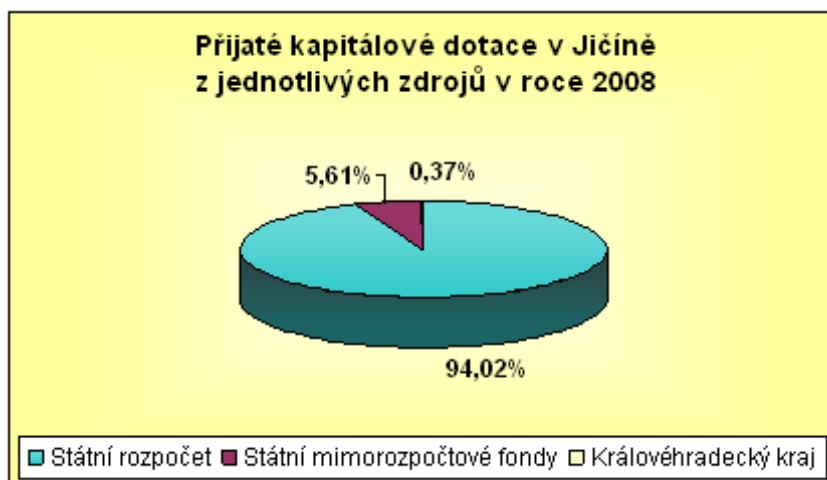
Tabulka 6: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně v roce 2009

Přijaté kapitálové dotace	Částka v Kč
Investiční dotace ze SR - nákup objektu Ruská čp. 15	15 000 000
Investiční dotace ze SR - ÚAP - 2008	1 100 000
Investiční dotace ze SR - regenerace PS Husova	3 385 000
Investiční dotace ze SR - regenerace PS NM Jih	4 000 000
Inv. dotace od kraje - TS - zvýšení kapacity třídící linky	399 000
Inv. dotace od kraje - ZŠ Soudná - výtah	1 500 000
Inv. dotace od kraje - TS Jičín - vysokozdvihný vozík	220 000
Celkem	25 604 000
<i>Pramen: Přepřacováno dle [37].</i>	

5.4.2 Zdroje kapitálových dotací v Jičíně

Stejně jako tomu bylo u běžných dotací, kapitálové dotace jsou Jičínu nejvíce přerozdělovány také ze státního rozpočtu. V roce 2008 obdržené kapitálové dotace ze SR dosahovaly 94,02 %, což lze pozorovat z grafu č. 13. 5,61 % bylo městu vyčleněno z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury na vybudování nové cyklostezky a pouhých 0,37 % Jičín obdržel od kraje. Jednalo se o jednu dotaci MŠ na kompenzační pomůcky.

Graf 13: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2008

Pramen: Vlastní zpracování dle [10].

V roce 2009 bylo 91,72 % kapitálových dotací obdrženo ze státního rozpočtu a zbytek 8,28 % od kraje (graf číslo 14).

Dle mého názoru poskytnutá data o přijatých kapitálových dotacích nejsou úplně relevantní, neboť veškeré dotace, které byly Jičínu poskytnuty např. z jednotlivých ministerstev, jsou zahrnuty do státního rozpočtu. Z tohoto důvodu není možné např. pozorovat přijaté kapitálové dotace z Evropské unie, neboť tyto prostředky zpravidla poskytují jednotlivá ministerstva v ČR, ale ministerstva jsou pouze poskytovatelem, nejedná se o zdroj, ze kterého bylo čerpáno. Bohužel zmíněná data se mi nepodařilo sehnat, a proto i dotace obdržené z evropských peněz jsou zahrnuty v rámci státního rozpočtu.

Graf 14: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2009

Pramen: Vlastní zpracování dle [37].

5.5 Vybrané investiční projekty v Jičíně

Město Jičín je v posledních letech poměrně úspěšné v získávání finančních dotací na mnohé investiční akce. Analýzu úspěšnosti město nevede, ale manažer dotací pro město Jičín mi sdělil, že úspěšnost města v získávání dotací se pohybuje kolem **70 %**. I z tohoto důvodu jsou ve městě prováděny mnohé projekty velkého i menšího významu, na které jsou velice často poskytovány dotace a to z různých zdrojů.

V této kapitole se budu zabývat popisem vybraných projektů ve městě Jičíně, na které byla poskytnuta dotace v posledních pěti letech. Snažila jsem se vybrat projekty různorodé, které dosahují odlišné výše celkových rozpočtových nákladů a mají zaměření na různé oblasti. Některé vybrané projekty jsou již ukončeny a jiné stále probíhají. Zejména jsem sledovala rozmanitost zdrojů, ze kterých byla Jičínu dotace poskytnuta, a potvrdilo se mi, že město dokáže často úspěšně žádat o dotace z mnohých zdrojů: z Královéhradeckého kraje, z jednotlivých ministerstev, ze státních mimorozpočtových fondů, ale také samozřejmě z EU, a to jak ze současného programovacího období 2007 – 2013, tak také z minulého období 2004 – 2006.

Aby město dotaci obdrželo, předchází tomu dlouhá příprava a občas i dosti náročná administrativa. Cílem práce není detailně popsat veškeré kroky nutné k tomu, aby městu Jičínu byly dotace přerozděleny. U každého projektu pouze velice stručně uvedu, jaký byl základní postup pro získání dotace. Tato data mi byla sdělena zaměstnancem odboru územního plánování a rozvoje města MěÚ v Jičíně. Také zmíním nejnütnější dokumenty, které muselo město připravit. Každý projekt je jedinečný, a proto i nároky na dokumenty jsou u jednotlivých investičních akcí odlišné. Uvádím to z toho důvodu, abych nastínila problematiku a obtížnost získávání dotací na jednotlivé investiční projekty zaměřené do různých oblastí.

5.5.1 Obnova městské památkové rezervace v Jičíně

Jako první jsem si vybrala dosti finančně náročný projekt, na který putovaly peníze z tzv. „*Norských fondů*“ a poskytovatelem podpory je Ministerstvo financí České republiky. Jedná se o největší obnovu památkové rezervace v historii města Jičina. Zahrnuje to *rekonstrukci Valdštejnova náměstí, zámeckého parku a městských hradeb*. Situační obrázek

tohoto projektu uvádím v příloze F. Poté v příloze G je možné vidět celkový pohled na rekonstrukci zámeckého parku.

Projekt obnovy městské památkové rezervace v Jičíně je největší investiční akcí tohoto druhu v celé novodobé historii města. Tento projekt byl od samého počátku připravován jako celek, který se skládá ze tří podprojektů – oprava povrchů Valdštejnova náměstí, regenerace zámecké zahrady a oprava městských hradeb. Po jeho dokončení budou obnoveny hlavní historické prvky městské památkové rezervace v rozsahu, který dosud neměl v Jičíně obdoby. Realizací projektu vzniknou vhodné prostory pro trávení volného času obyvatel, dojde ke zlepšení dopravní situace na Valdštejnově náměstí, zatraktivnění prostor pro konání společenských, kulturních a sportovních akcí a rozšíření nabídky služeb pro obyvatele a návštěvníky města. Konečným výsledkem tedy bude především zlepšení podmínek pro občany města, zvýšení jeho atraktivity pro turisty a návštěvníky a obnova historického jádra Jičina.

Realizace je možná díky získání grantu ve výši téměř **1,5 milionu eur** z Finančních mechanismů EHP/Norska 2004 - 2009 [35]. Zmíněné Finanční mechanismy EHP/Norska představují závazek Norského království zřídit finanční mechanismus ke snižování sociálních a hospodářských rozdílů v Evropském hospodářském prostoru. Jedná se tedy o příspěvek ekonomicky slabším zemím v EHP, a to poskytováním grantů na investiční a rozvojové projekty v oblastech jako např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí apod. Tyto příspěvky mohly být poskytovány státům, které 1. května 2004 vstoupily do EU [21], [22].¹⁴

Stavební práce uvedeného projektu jsou plánovány na období říjen 2008 – květen 2010. Jde opravdu o náročný projekt, který byl připravován již od roku 2004. Koncem července 2006 byla vyhlášena 2. výzva k podávání žádostí o grant z Finančních mechanismů EHP/Norska v oblasti Obnova historických městských území a historických území v regionech. Žádost o grant pomohlo městu Jičín zpracovat Centrum evropského projektování v Hradci Králové a poté začalo vyhodnocování podaných žádostí na jednotlivých ministerstvech [35]. V této fázi došlo k problému, když Ministerstvo kultury navrholo zredukovat požadovanou dotaci z původních 85 % na 25 % rozpočtovaných nákladů. V praxi

---

¹⁴ Jde o státy: České republiky, Estonská republika, Kyperská republika, Lotyšská republika, Litevská republika, Maďarská republika, Republika Malta, Polská republika, Republika Slovinsko a Slovenská republika.

by toto znamenalo ohrožení celého projektu, neboť spoluúčast města by významně vzrostla. Město se pokusilo doporučení Ministerstva kultury zvrátit a po opětovném přezkoumání byla Jičínu přiznána původně požadovaná dotace ve výši **85 %** uznatelných nákladů, tedy byla poskytnuta částka **1 452 246 €**. Z celkových rozpočtovaných nákladů, které jsou ve výši **49 723 652 Kč**, byla městu uhrazena částka ve výši **42 265 104 Kč**.

Pro získání dotace na tuto rozsáhlou investiční akci muselo nejprve město zadat projektovou dokumentaci, kde výsledkem byl územní souhlas. Poté následovala studie proveditelnosti. Nutnými přílohami v této části byly především výpisy o ekonomických subjektech, položkové rozpočty, provedená analýza rizik, analýza potřeb, doklady o vlastnictví stavby, doklady pro posouzení finančního zdraví, poklady k zajišťování financování, mapy o umístění projektu, rozložení v prostoru, plán publicity atd.

Následovala žádost o grant, kterou město nezpracovávalo samo, ale pomocí zprostředkovatelské firmy. Žádost poté musela projít formálním hodnocením na kraji, kde zaměstnanci došli k závěru, že žádost je úplná a obsahuje všechny podstatné náležitosti. Dále žádost mířila na Ministerstvo kultury, kde byla opět zhodnocena a projekt byl vybrán k posouzení dále. Následoval nutný překlad žádosti do anglického jazyka a poslání do Bruselu do kanceláře finančních mechanismů. Zde tamější projektový manažer žádost ověřil a provedl průzkum přímo na místě. Došlo k ověření stavu, zda vše souhlasí, jak je uvedeno v žádosti. Konečným aktem bylo podepsání Rozhodnutí o poskytnutí dotace, které vydalo Ministerstvo financí České republiky.

5.5.2 Brána do pohádky

Dalším projektem je projekt zaměřený do oblasti *cestovního ruchu* s názvem Brána do pohádky, na který byly získány finanční prostředky z EU. Poskytovatelem dotace je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Tento projekt zahrnuje spolupráci České a Polské republiky.

Vývoj cestovního ruchu na obou stranách hranice ukazuje na skutečnost, že oba regiony jsou vyhledávanými a často navštěvovanými destinacemi zahraničních turistů. Návštěvnost mezi obyvateli České a Polské republiky je však stále malá. Z tohoto důvodu se město Jičín rozhodlo společně s okresem Swidnica realizovat zmíněný projekt „Brána do pohádky – Wrota do bajki“, který by měl propagací obou regionů přispět k oživení kulturního života,

cestovního ruchu a také k integraci obyvatel pohraničí. V rámci projektu bude v Jičíně vybudována infrastruktura, která zahrnuje regeneraci zahrady Městské knihovny Václava Čtvrťka, bude vytvořena stálá expozice Radka Pilaře v prostorách Městského informačního centra, nakoupen mobiliář a vybavení pro zvýšení zájmu o cestovní ruch. Dále dojde k instalaci informačních kiosků pro turisty a prostřednictvím pořádání kulturních a společenských akcí dojde k propagaci obou regionů. Propagace zahrnuje vytvoření internetových stránek, propagačních materiálů, turistického průvodce, pohádkových kostýmů apod.

Realizace projektu byla zahájena v dubnu loňského roku a s ukončením se počítá v říjnu roku 2010. Celkové náklady projektu společně s polským partnerem dosahují výše **295 683,05 €**. Náklady české části projektu jsou **237 000 €**, z čehož **85 %** tvoří dotace z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj. Dotace byla poskytnuta prostřednictvím Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013 v rámci oblasti podpory Podpora cestovního ruchu. Dalších **5 %** tvoří dotace ze státního rozpočtu a **10 %** je spolufinancováno městem. Celkově bylo městu na tomto projektu uhrazeno **90 %** uznatelných nákladů [10].

Zmíněný projekt je odlišný od ostatních investičních projektů tím, že se jedná o spolupráci dvou zemí. Nejprve tedy musela projektu předcházet identifikace společného záměru, roční partnerství Jičína s městem Swidnica v Polsku a také mikroprojekt, který zahrnoval propagaci Jičínska v Polsku.

OP Přeshraniční spolupráce vykazuje určité nutné znaky, které je třeba splnit. Jedním z nich je také požadavek společné přípravy, realizace i společného financování obou partnerů ze dvou stran hranic. Když byly splněny všechny nutné podmínky, byla podána žádost o poskytnutí dotace, která opět obsahuje mnoho příloh. U projektu „Brána do pohádky“ byly nutné zejména přílohy jako doklad o vhodnosti partnerů - výpis z registrů ekonomických subjektů, podklady pro posouzení finančního zdraví – ukazatel dluhové služby, doklady jednatelského oprávnění – usnesení zastupitelstva, čestné prohlášení, doklady o zabezpečení spolufinancování, dohoda o spolupráci v projektu (dohoda s Polskou stranou). Uvedená dohoda vymezovala rámec spolupráce – např. oblasti spolupráce, ustanovení o finančním vyrovnávání, vymezení hlavního partnera apod.

Dále bylo nutné získat doklady opravňující provádět stavební práce (ohlášky, stavební povolení), zpracovat projektovou dokumentaci a získat doklady prokazující vlastnické právo k předměstským nemovitostem. Součástí žádosti v tomto případě byly také velice důležité dokumenty prokazující, že projekt nemá vliv na životní prostředí. Žádost o dotaci na tento projekt si město Jičín zpracovávalo samo, nevyužilo tedy služeb žádné dodavatelské firmy jako u předchozího případu.

5.5.3 Jičín – Popovice – stezka pro chodce a cyklisty podél silnice III/32840

Třetím projektem je projekt zaměřený na oblast *dopravy* a jedná se o vybudování stezky pro chodce a cyklisty podél silnice III/32840 mezi městem Jičín a částí města Jičín Popovice. Tentokrát zdrojem poskytnuté dotace na uvedený projekt je státní mimorozpočtový fond.

Tento projekt je již ukončen, probíhal od června do prosince roku 2008. Předmětem této investiční akce byla výstavba stezky pro chodce a cyklisty podél silnice III/32840 mezi městem Jičín a částí města Popovice. Uvedená stezka navazuje na první úsek, vedený z centra města (autobusového nádraží) až před trať Českých drah, vybudovaný v roce 2004 a vhodně doplňuje nadregionální cyklotrasu Hradec Králové – Jičín.

Stezka pro chodce a cyklisty měla za cíl zvýšit bezpečnost pohybu cyklistů na trase Jičín – Popovice. Původní stav byl pro cyklisty nevyhovující, neboť provoz cyklistů byl veden po silnici III/3280 s relativně vysokou intenzitou dopravy. Po realizaci této investiční akce je cyklistická doprava vedena odděleně od dopravy automobilové, tedy je zvýšena bezpečnost cyklistů při každodenní dojížděce do škol i do zaměstnání. Celková délka navazující stezky je 723 metrů.

Cyklostezka je v souladu se strategickými dokumenty, koncepcemi a studiemi města Jičín i Královéhradeckého kraje. Město Jičín si nechalo společností Projektservis Jičín, s. r. o. zpracovat studii Jičín – Cyklostezky a cyklotrasy, jejíž součástí je i zmiňovaná cyklostezka. Jičín má tedy zpracované koncepční a strategické dokumenty, na jejichž základě připravuje a následně realizuje jednotlivé akce. Každá akce a její potřebnost již není samostatně analyzována (analýza byla provedena již jako součást přípravy generelu dopravy). Informace

o potřebách uživatelů cyklistických stezek jsou získávány zejména pomocí různých dotazníků, které jsou vyplňovány přímo jednotlivými návštěvníky cyklotras.

Celkové náklady zmíněného projektu činily **3 155 773 Kč**. Dotace městu byla poskytnuta ze Státního fondu dopravní infrastruktury a to ve výši **1 531 000 Kč**, což představuje **48,51 %** [10].

I o tuto dotaci město Jičín žádalo samo. Hlavními náležitostmi žádosti byly zjednodušená projektová dokumentace, položkový rozpočet akce, požadovaný příspěvek na rok 2008, spoluúčast žadatele, náklady, harmonogram, doklad o vlastnictví, spoluvlastnictví nebo jiných práv žadatele k nemovitostem (pozemkům a objektům), kterých se akce týká, zdůvodnění potřebnosti realizace akce, pravomocné stavební povolení, čestné prohlášení o nepřekročení ukazatele dluhové služby, prohlášení o zajištění vlastních prostředků, stanovisko odboru dopravy krajského úřadu, charakteristika realizace cyklistické politiky žadatele, prohlášení o nezcizeném majetku po dobu deseti let a o jeho trvalém bezplatném užívání.

5.5.4 Komunikace A (1. část) – město Jičín – Průmyslová zóna II a III

Předposlední projekt je projekt zaměřený do oblasti *podnikání*. Projekt byl spolufinancován z evropských peněz v minulém programovacím období 2004 – 2006 a částečně byla také poskytnuta dotace z Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky.

Uvedený projekt je již ukončen. Probíhal od března roku 2007 do listopadu téhož roku. Záměrem projektu bylo vybudovat 1. část komunikace „A“ v Průmyslové zóně města Jičína. Cílem bylo navázat komunikaci „A“ na další komunikace a umožnit obsluhu přilehlých pozemků v zóně II a III, které před realizací nebylo možno využívat. Požadovalo se také propojení průmyslové zóny s centrem města. Délka vybudované komunikace je 260 metrů. Součástí stavby jsou inženýrské sítě (kanalizace, vodovod, plynovod, veřejné osvětlení, telekomunikační kabely apod.).

Celý projekt stál **9 635 000 Kč**. Město získalo celkovou dotaci, a to ve výši **75 %**, tedy částku **7 226 000 Kč**. Část prostředků byla poskytnuta z Evropské unie v rámci OP Průmysl

a podnikání. Jednalo se o sumu 5 419 500 Kč. Zbývající část dotace ve výši 1 806 500 Kč byla poskytnuta Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR [10].

I o tuto dotaci město Jičín žádalo samo prostřednictvím zaměstnanců odboru územního plánování a rozvoje města. Žádost o tuto dotaci se členila do 3 fází:

- Žádost o registraci projektu
- Žádost o souhlas s realizací projektu
- Žádost o dotaci

Důvodem rozčlenění této žádosti bylo především usnadnění náročnosti na potřebné dokumenty a přílohy pro žadatele, kteří neuspěli. Pokud žadatel neuspěl v 1. fázi, nemusel zpracovávat další a další dokumenty nutné pro následující fáze. Město Jičín bylo úspěšné ve všech třech částech žádosti.

Město Jičín spojilo dohromady první dvě fáze a zpracovalo následující podklady: finanční plán projektu, zdůvodnění nezbytnosti a popis projektu, vymezení území ve schváleném územním plánu, řešení vlastnických vztahů, současný stav a návrh řešení, harmonogram, rozpočet, výpočet + odnětí půdy ze ZPF, posouzení zóny, znalecký posudek na cenu pozemku před a po realizaci projektu, návrh způsobu financování projektu, ekonomické přílohy, údaje o nezaměstnanosti, údaje o infrastruktuře, údaje o stávajících podnicích, zdůvodnění, doklady prokazující vlastnictví staveb, dokumenty stavebního charakteru, zadávací dokumentaci nutnou pro výběrové řízení a projektovou dokumentaci. Tento proces byl ukončen v září roku 2006.

V prosinci téhož roku byla podána žádost ve 3. stupni – žádost o poskytnutí podpory. Žádost mimo jiné obsahovala vyřešení vlastnických vztahů, dokumentaci výběrového řízení, smlouvu s dodavatelem stavebních prací a také doklady o zajištění spolufinancování.

5.5.5 Projekt místního biokoridoru č. 28 dle ÚPNSÚ Jičín, Moravčice, Popovice, Robousy (Popovický potok)

Poslední vybraný projekt je zaměřen do oblasti *životního prostředí a ekologie*. U tohoto projektu poskytovatelem dotace byl Královéhradecký kraj.

Tento projekt byl již realizován a to v období říjen 2005 až leden 2006. Město Jičín chtělo v souladu s platným územním plánem ÚPNSÚ Jičín, Moravčice, Popovice, Robousy, jehož součástí je i územní systém ekologické stability, vytvořit projektovou dokumentaci a následně projekt vybudování biokoridoru zrealizovat. Navržený místní biokoridor Popovický potok vychází z fungujícího místního biocentra Lipice, které se nachází v lese jihovýchodně od Popovic. Odtud je veden severně směrem k Popovickému potoku a podél něj do plánovaného místního biocentra severozápadně od Moravčic. Délka navrhovaného biokoridoru byla 2 000 m.

Celkové náklady projektu dosahovaly výše **50 000 Kč**. Po Královéhradeckém kraji město požadovalo dotaci na zpracování projektové dokumentace ve výši **35 000 Kč** [10].

Povinnými přílohami této žádosti byly: výtisk žádosti projektu (příp. anotace) a rozpočtu, poslední výroční zpráva žadatele včetně zprávy o hospodaření žadatele za předchozí účetní období, podrobný rozpočet projektu dle přijatelných a nepřijatelných výdajů, údaje o využití dotace, projekt a jeho stručný záměr, doklad o zřízení běžného účtu. Dále Jičín musel čestně prohlásit, že nemá žádné závazky ke Královéhradeckému kraji, k finančnímu úřadu, k veřejné zdravotní pojišťovně ani ke správě sociálního zabezpečení. Po splnění všech požadavků byla dotace poskytnuta a to ve výši **70 %** uznatelných nákladů.

Dle článku Jičínského zpravodaje [17] se s velkým objemem investic počítá i v letošním roce 2010. Je to dáno především tím, že město bylo v minulých letech úspěšné v získávání finančních dotací na rozsáhlé investiční akce, které v letošním roce pokračují nebo jsou nově zahájeny. Jedná se např. o rekonstrukci koupaliště Kníže (208 mil. Kč) a v oblasti místního hospodářství např. výstavba kompostárny (10 mil. Kč). Velké investice se však plánují i v dalších oblastech. Město bude do oprav komunikací a údržby investovat přes 19 mil. Kč. Co se týče školství, dojde k dokončení přístavby nové tělocvičny v ZŠ 17. listopadu (44 mil. Kč), zateplení a výměna oken pavilonu II. stupně ZŠ (13,5 mil. Kč) a zahájení první etapy přestavby ZŠ Husova. I přes přetrvávající krizi, která se negativně projevuje na příjmech města, pamatuje rozpočet města na přímou podporu sportovní činnosti občanů a tímto investice zdaleka nekončí.

Z uvedeného úryvku článku je patrné, že město opravdu vynakládá vysoké částky na různé investiční akce zaměřené do rozmanitých oblastí s předpokladem, že na mnohé z nich

budou získány dotace a že je město nebude muset financovat pouze ze svých vlastních prostředků, což by ani u některých nebylo možné.

5.6 Účelové x neúčelové dotace v Jičíně

Když jsem zkoumala, zda jsou Jičínu poskytovány spíše dotace účelové nebo neúčelové, došla jsem k závěru, že v podstatě všechny dotace určené městu Jičínu jsou účelově vázané. Tato situace platí jak pro běžné, stejně tak i pro kapitálové dotace. Určité prvky neúčelovosti lze nalézt u příspěvku na výkon státní správy. V zákonu o státním rozpočtu na příslušný rok je tato položka uvedena mezi dotacemi účelovými, neboť je určena na financování výkonu státní správy. Dá se však říci, že svým charakterem tato dotace může být chápána jako neúčelová, neboť o použití tohoto příspěvku si rozhoduje sám územní samosprávný celek. Stejná situace je i ve městě Jičíně. Co se týče čistě neúčelových dotací v Jičíně, vedoucí ekonomického odboru mě ubezpečil, že skutečně neúčelové dotace tomuto městu poskytovány nejsou.

5.7 Podíl dotací na celkových příjmech Jičina

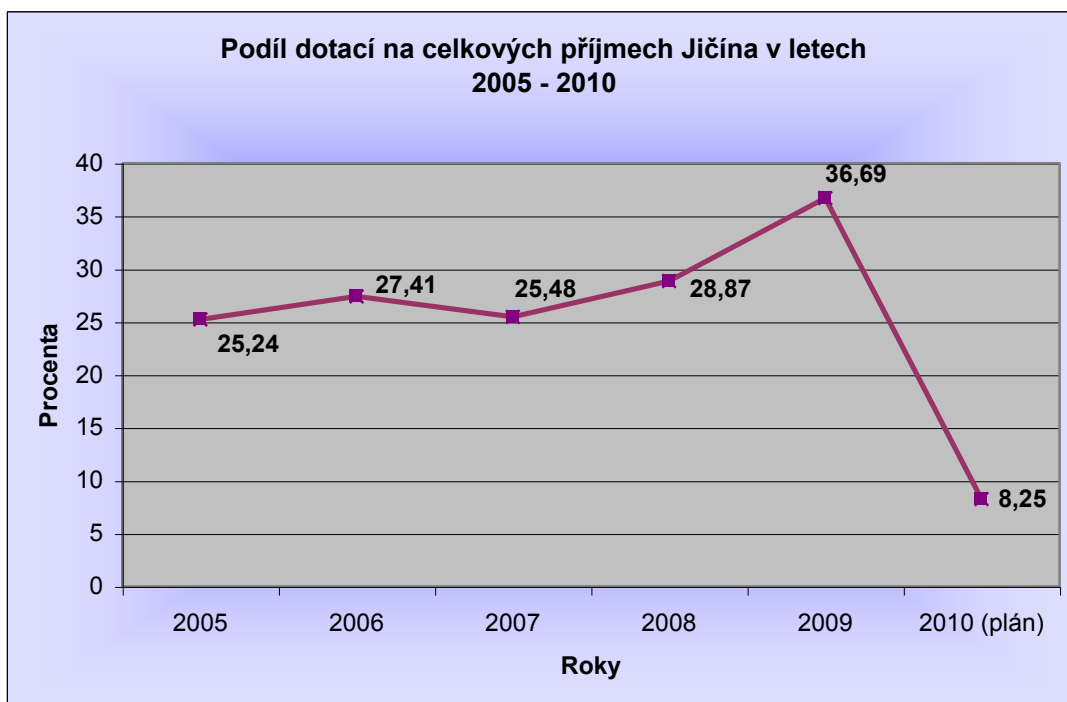
Dotace představují položku, která je součástí příjmů každé samosprávy. U některých municipalit se jedná o významný zdroj příjmů, u jiných jde pouze o doplněk k celkovým příjmům. V této fázi práce budu zkoumat otázku, zda jsou dotace pro Jičín významným zdrojem příjmů. Stejnou situaci budu analyzovat také v malé obci Žeretice, abych mohla porovnat, jak jsou dotace významnou částí příjmů obcí s rozšířenou působností a obcí pouze se základní působností.

Dá se říci, že v Jičíně dotace tvoří velice podstatnou část příjmů města. Z grafu číslo 15 je patrný podíl dotací na celkových příjmech města Jičina v letech 2005 až 2010. Tento podíl v roce 2005 dosahoval 25,24 %, v roce 2006 se podíl ještě zvýšil na 27,41 %. Pro rok 2007 byl podíl dotací na celkových příjmech Jičina 25,48 % a od té doby se procento stále zvyšuje.

Rekordní množství dotací zaznamenal Jičín v loňském roce, kdy dotace na příjmech města dosahovaly **36,69 %**. Pro rok 2010 jsem vycházela pouze z plánovaného rozpočtu, tedy podíl dotací na příjmech města je zkreslen, neboť v rozpočtu města nejsou zahrnuty veškeré dotace, které skutečně město obdrží. Lze očekávat, že podíl dotací na celkových příjmech města bude dosahovat podobné výše jako v předchozích letech, ale přesně údaje lze získat až z plnění rozpočtu města Jičina na rok 2010, ne pouze z plánovaného rozpočtu města.

Jičín dosahuje podobné až vyšší úrovně podílu dotací na celkových příjmech, jakých je průměrně dosahováno u obcí v České republice, jak bylo uvedeno v teoretické části v grafu číslo 1. Dotace zde tvoří více než čtvrtinu celkových příjmů obce.

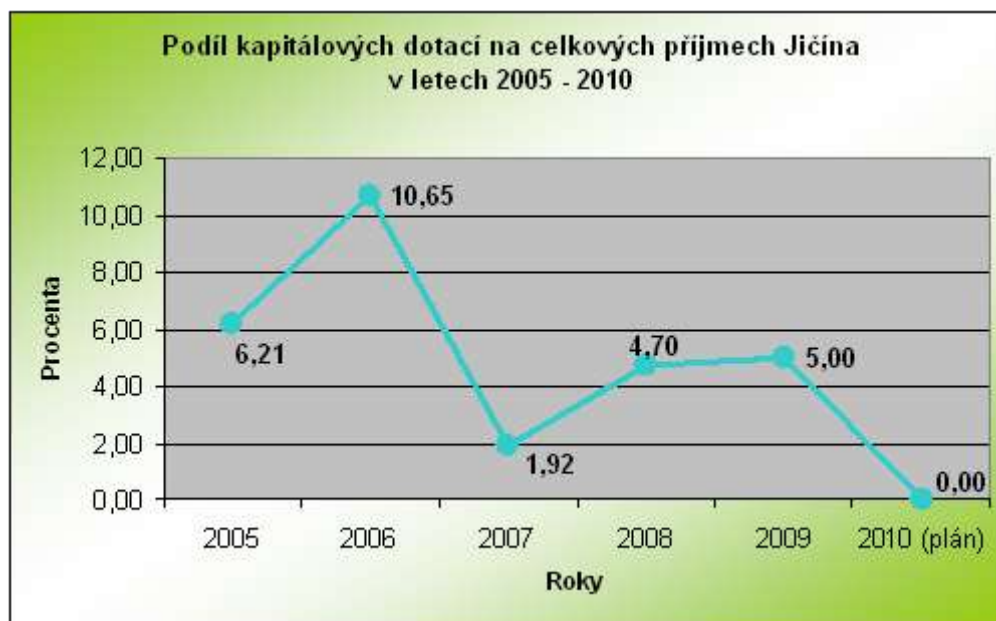
Graf 15: Podíl dotací na celkových příjmech Jičína v letech 2005 – 2010

Pramen: Vlastní zpracování dle [10], [37], [46].

Podíl kapitálových dotací na celkových příjmech města Jičína je znázorněn na grafu číslo 16. V roce 2005 uvedený podíl dosahoval výše 6,21 %, v roce 2006 Jičín obdržel velké množství kapitálových dotací, kdy podíl kapitálových dotací na celkových příjmech města dosahoval 10,65 %. Naopak v následujícím roce byl zaznamenán propad na 1,92 %. V současné době má město Jičín podíl kapitálových dotací na celkových příjmech města kolem 5 %.

Graf 16: Podíl kapitálových dotací na celkových příjmech Jičína v letech 2005 - 2010

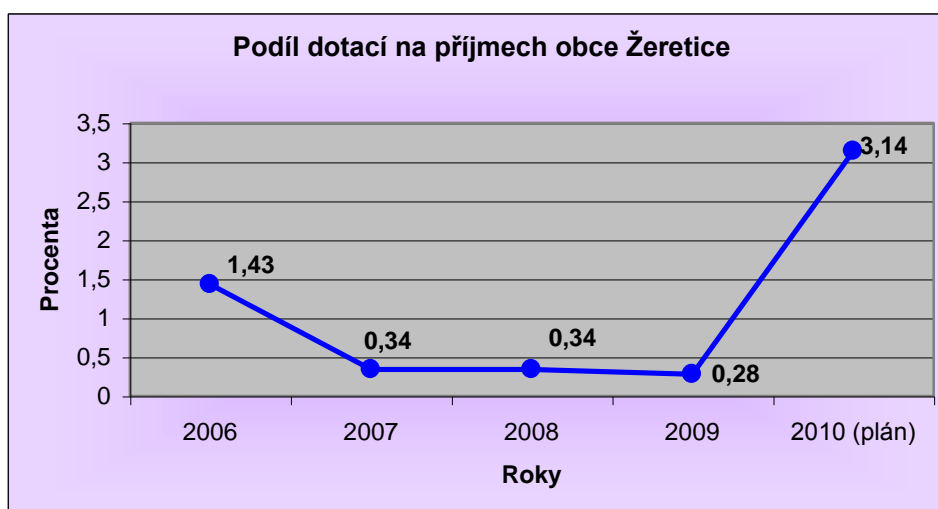
Pramen: Vlastní zpracování dle [10], [37], [46].

5.7.1 Podíl dotací na celkových příjmech obce Žeretice

Pro porovnání, jaké dotace získávají malé obce se základní působností a jaký je podíl dotací na příjmech u nejmenších obcí v ČR oproti obci III. kategorie (obec s rozšířenou působností) Jičínu, jsem si vybrala obec Žeretice, kde bydlím.

Obec Žeretice se nachází v Královéhradeckém kraji necelých 15 km od města Jičína. Skládá se ze 3 částí, kterými jsou samotné Žeretice, dále Vlhošť a Hradíšítko. Tato municipalita se řadí mezi obce se základní působností. Žeretice spadají do kategorie malých obcí, kterých je v České republice velice mnoho. Počet obyvatel zde je kolem 250. Žeretice a mnoho dalších malých obcí se potýkají s celou řadou problémů. Získávání dotací je rozhodně jedním z nich. Většinou u takto malé obce chybí kvalifikovaní zastupitelé, kteří by zvládli poměrně náročnou administrativu při získávání dotací. Důkazem zmíněného negativa je i obec Žeretice, která již mnoho let získává dotace pouze v rámci zákona o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. Jedná se většinou pouze o příspěvek na výkon státní správy. V roce 2008 a 2009 tento příspěvek činil 7 200 Kč na rok. V roce 2010 bylo této obci přiděleno na uvedený příspěvek více finančních prostředků, a to 79 800 Kč díky změně metodiky přidělování, neboť prováděné analýzy Ministerstva vnitra prokázaly, že výkon státní správy je nejméně financován právě u obcí se základní působností.

Graf 17: Podíl dotací na příjmech obce Žeretice v letech 2006 – 2010

Pramen: Vlastní zpracování dle [32].

Obec Žeretice dlouhodobě nevykazuje a nezískala žádnou kapitálovou dotaci ze zdrojů ČR, natož dotaci z evropských prostředků. Obec dosahuje přibližně 2,5 mil. Kč příjmů. Podíl běžných dotací na příjmech obce Žeretice je patrný z grafu číslo 17. Tento podíl dosahuje opravu velmi malých čísel. V roce 2006 činil podíl běžných dotací na příjmech Žeretic 1,43 %. Byl nepatrně vyšší oproti rokům 2007 a 2008 pouze díky získaným dotacím na volební účely. V letech 2007, 2008 a 2009 podíl nedosahoval ani jednoho procenta. Až v letošním roce činí podíl dotací na příjmech této malé obce přes 3 %. Je to dáno již zmíněným zvýšením příspěvku na výkon státní správy. Ale rozhodně ani 3 % podíl dotací na příjmech nedosahuje výše, které dosahuje město Jičín a jaký je průměr získávaných dotací v obcích České republiky.

I z tohoto důvodu je v posledních letech tlak na slučování obcí nebo je alespoň snaha umožnit malým obcím spolupráci např. ve formě vytváření dobrovolných svazků obcí. Žeretice jsou od roku 2006 součástí dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Podchlumí. Tento Mikroregion sdružuje celkem 27 většinou takto malých obcí. Přehled obcí, které jsou součástí tohoto Mikroregionu, je uveden v příloze H. Zatím účast v dobrovolném svazku obcí pro Žeretice nevykazuje pozitiva ve větším množství získaných dotací, ale tato situace by se snad do budoucna měla zlepšit.

Z porovnání obdržených dotací u uvedených dvou obcí vyplývá, že mnohé malé obce opravdu nedokáží pro své území dotace získávat. Hlavním problémem je nejspíš absence lidí,

kteří by se o tuto agentu postarali jako např. v obci Jičín, která má zřízenou speciální funkci manažera dotací.

Je pochopitelné, že obec s rozšířenou působností (např. Jičín) by měla získávat vyšší dotace než malé obce a to např. z důvodu působení externalit, kdy větší obce zajišťují mnoho aktivit také pro malé obce v jejich správním obvodu. Může se jednat o poskytování kulturního, sportovního vyžití a zajištění dalších a dalších činností. Je ale otázkou, zda by odlišnost podílu dotací na příjmech u nejmenších a větších obcí měla být tak markantní?

6 Závěr

V teoretické části předkládané diplomové práce jsem zkoumala, jaký účel plní dotace při financování nižších úrovní vlády. Také byla nezbytná zmínka o fiskálním federalismu, který řeší vztahy centrální vlády a nižších úrovní v rámci víceúrovňového systému rozpočtové soustavy. Především jsem vymezila důvody hovořící ve prospěch přidělování dotací územním samosprávám.

V následující kapitole jsem charakterizovala pojem dotací a rozčlenila jsem je dle různých hledisek. Zejména jsem se zaměřila na základní členění dotací na běžné a kapitálové a na dělení dle účelovosti na dotace účelové, poskytované na předem stanovený cíl a na neúčelové, kde neexistuje vazba na stanovený cíl ani podmínky a samosprávy tyto dotace mohou užívat podle svého uvážení.

Ve třetí kapitole práce jsem popsala teoretické přístupy, a jaký mají tyto přístupy vliv na chování decentralizovaných systémů právě v oblasti dotací. Pro průzkum zmíněných přístupů jsem si vybrala indiferenční analýzu, pomocí které lze zkoumat účinky dotací na územní samosprávy. Samozřejmě dotace neznamenají pouze pozitivum v podobě příjmů nižším vládním úrovním, ale je s nimi spojena celá řada nedostatků a problémů, nad kterými jsem se pozastavila.

Poslední teoretickou část jsem věnovala popisu zdrojů, ze kterých mohou samosprávy v České republice získávat dotace. Krátce jsem se zmínila i o možnosti obdržet dotace z Evropské unie, neboť se jedná o nemalou částku, která může být obcím i krajům z těchto zdrojů poskytnuta. Získávání finančních prostředků z EU je ovšem spojeno i s určitými úskalími v podobě nutného spolufinancování ze strany samospráv, náročné administrativy a také výplaty prostředků většinou až po realizaci projektu. Z těchto důvodů především malé obce mají problémy na tyto peníze dosáhnout.

V praktické části práce jsem vycházela především z informací poskytnutých na jednotlivých odděleních a odborech Městského úřadu v Jičíně. Nejprve jsem obecně popsala město Jičín, následně jsem vymezila organizační strukturu Městského úřadu v Jičíně, aby byla pochopitelná propojenost jednotlivých oddělení a odborů s dotacemi a agendou s tím spojenou.

Následně jsem prováděla průzkum dotačního financování ve městě Jičíně. Zkoumala jsem běžné a kapitálové dotace, jejich vývoj v čase, zdroje, ze kterých jsou Jičínu dotace nejvíce poskytovány apod. Zjistila jsem, že převažují přijaté běžné dotace a nejvíce jsou poskytovány Jičínu dotace ze státního rozpočtu.

Běžných dotací je v Jičíně sice větší procento než dotací kapitálových, ale město je velice úspěšné v získávání dotací na různé investiční projekty a to ze všech možných zdrojů. Zaměstnanec odboru územního plánování a rozvoje města mi sdělil, že město získá požadovanou dotaci v 70 % případů, čímž ve městě dochází k mnohým investičním akcím. Z velkého počtu investičních projektů jsem si vybrala 5 projektů, na které město v posledních pěti letech získalo dotaci. Snažila jsem se o uvedení různých projektů, kde podpora v podobě dotace putovala do odlišných oblastí, jednalo se o různě finančně náročné projekty a prostředky byly čerpány z mnohých zdrojů.

Dále jsem zkoumala, jaký je podíl dotací na celkových příjmech města Jičina. Pro rok 2009 tento podíl dosáhl dokonce 36,69 %. Pro porovnání jsem provedla stejný průzkum v malé obci do 300 obyvatel, kde bydlím a v této obci podíl dotací na celkových příjmech v roce 2009 dosahoval pouze 0,28 %. Je tedy patrné, že malé obce mají většinou problémy se získáváním dotací zejména kvůli složité administrativě a absenci kvalifikovaných zastupitelů obecních úřadů, kteří by se zabývali žádostmi o dotace a činnostmi s tím souvisejícími.

Použitá literatura:

- [1] BERGVALL, Daniel et al. *Intergovernmental Transfers and Decentralized Public Spending*, OECD Working Paper No. 3, Paris: OECD, 2006.
- [2] BLAŽEK, Vojtěch. *IHNed.cz : online zprávy Hospodářských novin* [online]. 2010-03-16 [cit. 2010-04-08]. Malé domů za šedesát miliard. Porcování medvěda se zřejmě vrátí. Dostupné z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-41406170-male-domu-za-sedesat-miliard-porcovani-medveda-se-zrejme-vrati>>.
- [3] BLAŽEK, Vojtěch. Porcování pro vyvolené: peníze dostane ten, kdo umí s politiky: Poslanci se každý rok starají o to, že stát podporuje pochybné projekty. *Hospodářské noviny* [online]. 2010-03-17, [cit. 2010-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://hn.ihned.cz/c1-41415180-porcovani-pro-vyvolene-penize-dostane-ten-kdo-to-umi-s-politiky>>.
- [4] BLÖCHLINGER, Hansjörg, KING David. *Fiscal Autonomy of Sub-central Government*, OECD Working Paper No. 2, Paris: OECD, 2006.
- [5] CÍSAŘOVÁ, Eliška; PAVEL, Jan. Průvodce komunálními rozpočty: Aneb jak může informovaný občan sřežít obecní pokladnu. In *Transparency International - Česká republika*. [s.l.]: [s.n.], 2008 [cit. 2010-05-07]. Dostupné z WWW: <http://www.transparency.cz/pdf/kr_pruvodce2008.pdf>. ISBN 978-80-87123-06-5.
- [6] Dotace ze státního rozpočtu pro územní samosprávu v roce 2007. *Obec a finance*. 2006, 11, 5, s. 16-17.
- [7] *Fondy evropské unie* [online]. [cit. 2010-04-07]. Programy 2007 - 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.
- [8] *Fondy evropské unie* [online]. [cit. 2010-04-07]. Regionální politika EU. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.
- [9] HAMERNÍKOVÁ, Bojka a kol. *Veřejné finance*, Praha: VŠE, 1997. 155 s. ISBN 80-7079-644-8.
- [10] Interní materiály města Jičína.
- [11] Interní materiály obce Žeretice.
- [12] *Interregion Jičín: křížem krážem regionem* [online]. c1999-2010 [cit. 2010-05-07]. Město Jičín. Dostupné z WWW: <<http://www.interregion.cz/obce/jicin/jicin.htm>>.
- [13] JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3.

- [14] KAMENÍČKOVÁ, Věra; PIROHANIČ, Ondřej. Porovnání příjmů obcí podle velikostních skupin: Obecní příjmy 1. *Obec a finance: Odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst* [online]. 2009, 14, 1, [cit. 2010-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6370456>>.
- [15] KOMÁREK, Eduard. Státní rozpočet a územní rozpočty na rok 2009: Rizika a rezervy. *Moderní obec* [online]. 2009, 1, [cit. 2010-02-27] Dostupný z WWW: <<http://moderniobec.ihned.cz/c1-32043190-statni-rozpocet-a-uzemni-rozpocety-na-rok-2009-rizika-a-rezervy>>.
- [16] KOMÁREK, Eduard. Vývoj státního rozpočtu a rozpočtů obcí v roce 2010. *Moderní obec* [online]. 2010, 1, [cit. 2010-03-01] Dostupný z WWW: <http://moderniobec.ihned.cz/c4-10004960-39726980-C00000_d-vyvoj-statniho-rozpocetu-a-rozpocetu-obci-v-roce-2010>.
- [17] KONÍŘ, Richard. Rozpočet města počítá s investicemi ve výši téměř 370 miliónů korun. *Jičínský zpravodaj: Občasník města Jičína*. 2010, 2, s. 1-2.
- [18] KOPECKÝ, Josef. *IDNES.cz* [online]. 2008-11-22 [cit. 2010-04-08]. Poslanci letos při "porcování medvěda" utratí 1,8 miliardy. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/poslanci-letos-pri-porcovani-medveda-utrati-1-8-miliardy-pjp-/domaci.asp?c=A081121_223551_domaci_dp>.
- [19] MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: ORAC, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [20] *Mikroregion Podchlumí* [online]. c2010 [cit. 2010-05-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.podchlumi.cz/>>.
- [21] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-05-11]. Dohoda mezi Norským královstvím a Evropským společenstvím o Norském finančním mechanismu pro období let 2004 - 2009. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/P2Dohoda-Norsko-ES_pdf.pdf>.
- [22] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-05-11]. Souhrnné informace o FM EHP Norska 2004 - 2009. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/fm_norska_vo.html>.
- [23] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Zákon č. 360/2007 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2008. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakon_o_sr_37341.html>.

- [24] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Zákon č. 457/2003 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2004. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakony_957.html>.
- [25] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Zákon č. 475/2008 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2009. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakon_o_sr_44614.html>.
- [26] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Zákon č. 487/2009 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2010. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakon_o_sr_52423.html>.
- [27] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Zákon č. 543/2005 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2006. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/stat_rozp_23307.html>.
- [28] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Zákon č. 622/2006 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2007. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/stat_rozp_29642.html>.
- [29] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. c2005 [cit. 2010-03-18]. Zákon č. 675/2004 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2005. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/stat_rozp_14073.html>.
- [30] MUSGRAVE, Richard A., MUSGRAVEOVÁ, Peggy B. *Veřejné finance : v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994. 581 s. ISBN 80-85603-76-4.
- [31] NĚMCOVÁ, Barbora. *IDNES.cz* [online]. 2009-09-07 [cit. 2010-04-08]. Poslanci letos kvůli krizi nebudou "porcovat medvěda". Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/poslanci-letos-kvuli-krizi-nebudou-porcovat-medveda-pc1-/domaci.asp?c=A090907_115326_domaci_ban>.
- [32] *Obec Žeretice* [online]. c2007-2010 [cit. 2010-05-10]. Rozpočet. Dostupné z WWW: <<http://cms.zeretice.org/index.php?page=rozpocet>>.
- [33] *Oficiální stránky města Jičín* [online]. 2004 [cit. 2010-04-07]. Historie města Jičína od pravěku až do současnosti. Dostupné z WWW: <http://www.mujiicin.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=5954&id_org=5954&id=238144&p1=20634>.
- [34] *Oficiální stránky města Jičín* [online]. 2006 [cit. 2010-05-04]. Jičín a okolí. Dostupné z WWW: <http://www.mujiicin.cz/vismo/galerie2.asp?u=5954&id_org=5954&id_galerie=1300&p1=44671>.

- [35] *Oficiální stránky města Jičín* [online]. 2009 [cit. 2010-05-11]. Největší projekt na obnovu památkové rezervace v historii Jičína zahájen. Dostupné z WWW: <http://www.mujičin.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=5954&id_org=5954&id=858861&p1=45862>.
- [36] *Oficiální stránky města Jičín* [online]. 2009 [cit. 2010-04-07]. Organizační řád Městského úřadu Jičín. Dostupné z WWW: <http://www.mujičin.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=5954&id_org=5954&id=297289&p1=32472>.
- [37] *Oficiální stránky města Jičín* [online]. 2002 [cit. 2010-05-16]. Rozpočet. Dostupné z WWW: <http://www.mujičin.cz/vismo/zobraz_dok.asp?u=5954&id_org=5954&id_ktg=12157&p1=18323>.
- [38] *Oficiální stránky města Jičín* [online]. 2009 [cit. 2010-05-12]. Stezka pro chodce a cyklisty v lipové aleji. Dostupné z WWW: <http://www.mujičin.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=5954&id_org=5954&id=928154&p1=42916>.
- [39] Otevřená radnice - vítejte na Městském úřadě. *Jičínský zpravodaj: Občasník města Jičína*. Květen 2010, 3, s. 3.
- [40] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: územní aspekty veřejných financí*. Praha: VICTORIA Publishing, 1995. 268 s. ISBN 80-7187-024-2.
- [41] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [42] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: GRADA Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [43] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Influence of Intergovernmental Grants on the Economic Behavior of Subnational Governments. *Scientific Papers of the University of Pardubice - Series D: Faculty of Economics and Administration 14*. 2009, s. 189. ISSN 1211-555X.
- [44] *RIS : Regionální Informační Servis* [online]. c2005-2008 [cit. 2010-05-05]. Královéhradecký kraj. Dostupné z WWW: <http://www.risy.cz/mapy_kralovehradecky_kraj>.
- [45] *Server Jičín: Informační server pro Jičín a okolí* [online]. 1998 [cit. 2010-04-07]. Jičín. Dostupné z WWW: <<http://www.jicinsko.cz/jicin.htm>>.
- [46] Schválený rozpočet města Jičína na rok 2010. *Jičínský zpravodaj: Občasník města Jičína*. Duben 2010, 2, s. 6-7.

- [47] *Státní fond dopravní infrastruktury* [online]. 2008 [cit. 2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.sfdi.cz/CZ/>>.
- [48] *Státní fond rozvoje bydlení* [online]. 2009 [cit. 2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.sfrb.cz/>>.
- [49] *Státní fond životního prostředí České republiky* [online]. [cit. 2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.sfzp.cz/>>.
- [50] STIGLITZ, Joseph E. *Ekonomie veřejného sektoru*, Praha: GRADA Publishing, 1997. 661 s. ISBN 80-7169-454-1.
- [51] TOMÁNEK, Petr. Role dotací v územních rozpočtech: Vzájemná provázanost daňových příjmů a dotací. *Obec a finance: Odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst* [online]. 2002, 7, 3, [cit. 2010-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=557249>>.
- [52] VODÁK, Rostislav. *Město Jičín - průvodce poskytováním sociálních služeb na Jičínsku: Projekt standardizace procesu komunitního plánování sociálních služeb*. 2006. 30 s.
- [53] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
- [54] ZMÁTĹÍK, Milan. Vznik nového areálu a modernizace Technických služeb. *Jičínský zpravodaj: Občasník města Jičína* [online]. 2009, 6, [cit. 2010-05-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.jicin.eu/ctvrtletnik/zpravodaj200912.pdf>>.
- [55] ZMÁTĹÍKOVÁ, Kamila. *Analýza vývoje příspěvku na výkon státní správy ve městě Jičíně* [online]. [s.l.], 2008. 66 s. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Dostupné z WWW: <https://dspace.upce.cz:8443/bitstream/10195/30179/1/ZmatlikovaK_Analyza%20vyvoje_RP_2008.pdf>.
- [56] Zprávy Ministerstva financí. *Deník veřejné správy* [online]. 2010, 1, [cit. 2010-03-10]. Dostupný z WWW: <http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_10/1_10/index.htm>. ISSN 1803-6082.

Seznam zkratek:

ČR – Česká republika

EHP – Evropský hospodářský prostor

EP – Evropský parlament

EU – Evropská Unie

HL. M. – Hlavní město

HSS – Hospodářská a sociální soudržnost

KZMJ – Kulturní zařízení města Jičín

MĚÚ – Městský úřad

MF – Ministerstvo financí

MIC – Městské informační centrum

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MP – Městská policie

MPR – Městská památková rezervace

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠ – Mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV – Ministerstvo vnitra

MZ – Ministerstvo zemědělství

NM – Nové město

OECD – Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

OP – Operační program

PS – Panelové sídliště

ROP – Regionální operační program

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury

SFRB – Státní fond rozvoje bydlení

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SR – Státní rozpočet

SSMJ – Sociální služby města Jičín

SW - Software

TS – Technické služby

ÚAP – Územně analytické podklady

ÚPNSÚ – Územní plán sídelního útvaru

ÚSC – Územní samosprávné celky

VISK – Veřejný informační systém knihoven

VPS – Všeobecná pokladní správa

ZPF – Zemědělský půdní fond

ZŠ – Základní škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj podílu dotací na celkových příjmech obcí v ČR	16
Graf 2: Vývoj podílu dotací na celkových příjmech krajů v ČR	17
Graf 3: Finanční prostředky určené na „porcování medvěda“ v letech 2002 - 2009	28
Graf 4: Účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky obcím dle zákona o SR v letech 2005 – 2010	30
Graf 5: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle HSS v období 2007 - 2013.....	37
Graf 6: Podíl běžných a kapitálových dotací v Jičíně v letech 2005 - 2010.....	48
Graf 7: Podíl běžných dotací na celkových dotacích v Jičíně v letech 2005 – 2010.....	48
Graf 8: Vývoj běžných dotací v Jičíně v letech 2005 – 2010	49
Graf 9: Vývoj příspěvku na výkon státní správy v Jičíně v letech 2005 – 2010	52
Graf 10: Přijaté běžné dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2008	53
Graf 11: Přijaté běžné dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2009	54
Graf 12: Vývoj kapitálových dotací v Jičíně v letech 2005 – 2010	55
Graf 13: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2008	57
Graf 14: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně z jednotlivých zdrojů v roce 2009	57
Graf 15: Podíl dotací na celkových příjmech Jičína v letech 2005 – 2010	67
Graf 16: Podíl kapitálových dotací na celkových příjmech Jičína v letech 2005 - 2010 ..	68
Graf 17: Podíl dotací na příjmech obce Žeretice v letech 2006 – 2010.....	69

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Typy dotací.....	19
Obrázek 2: Důchodový efekt dotace	21
Obrázek 3: Substituční efekt dotace	22
Obrázek 4: Účinek neúčelové dotace	23
Obrázek 5: Účinek účelové dotace	24
Obrázek 6: Jičín – historické náměstí ve středu města	40

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Finanční vztahy SR k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích v tis. Kč – s výjimkou hlavního města Prahy	32
Tabulka 2: Finanční vztahy SR k rozpočtům krajů (tis. Kč)	33
Tabulka 3: Přijaté běžné dotace v Jičíně v roce 2009	51
Tabulka 4: Plánované přijaté běžné dotace v Jičíně v roce 2010	53
Tabulka 5: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně v roce 2008	55
Tabulka 6: Přijaté kapitálové dotace v Jičíně v roce 2009	56

Seznam příloh:

PŘÍLOHA A – Současný model kombinovaného fiskálního federalismu v České republice

PŘÍLOHA B – Prioritní osy a alokace finančních zdrojů u jednotlivých ROP pro období
2007-2013

PŘÍLOHA C – Skladba 14 krajů (NUTS III) ČR do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

PŘÍLOHA D – Mapa Královéhradeckého kraje

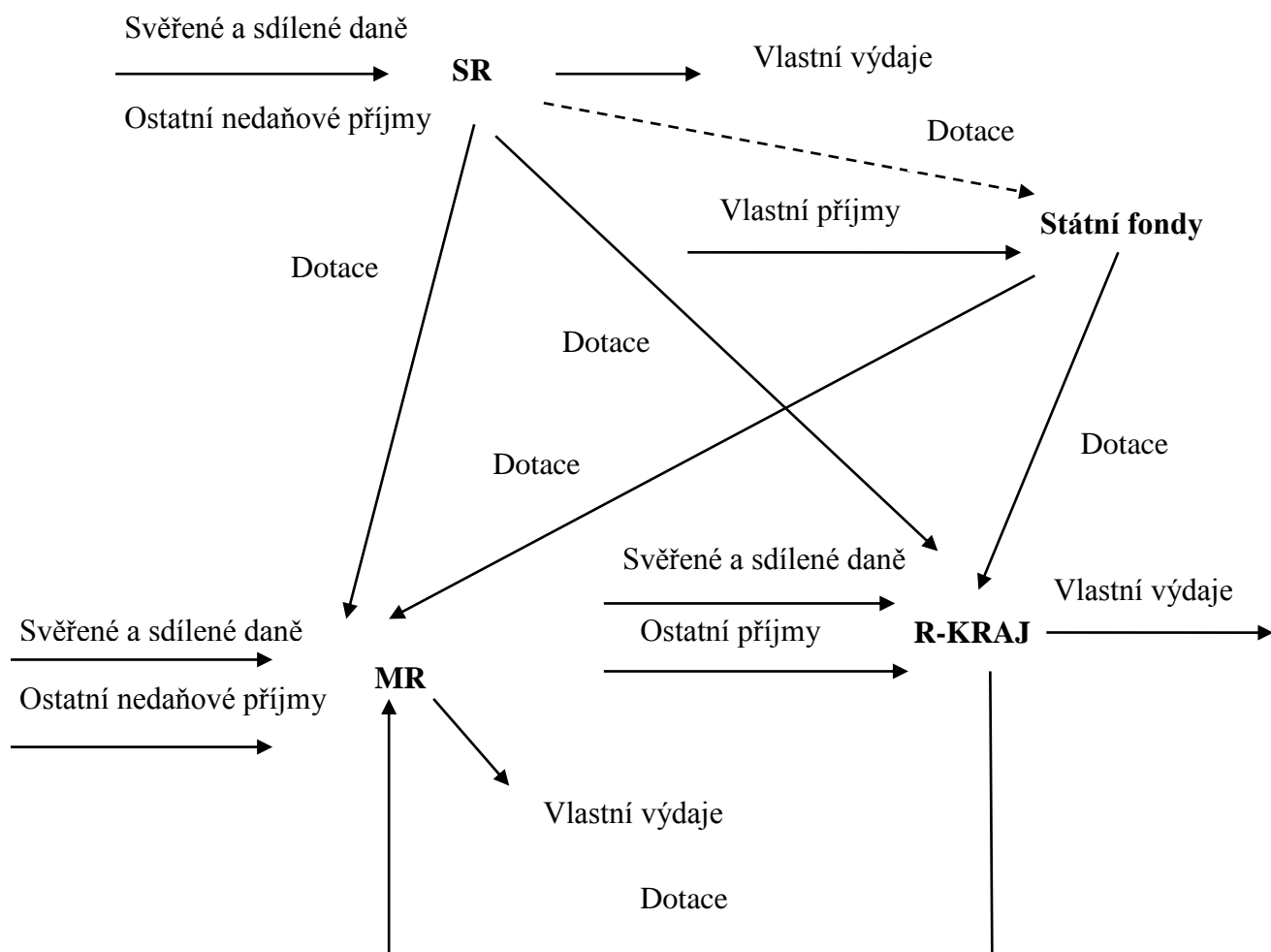
PŘÍLOHA E – Památky města Jičína

PŘÍLOHA F – Situační obrázek projektu na obnovu městské památkové rezervace v Jičíně

PŘÍLOHA G – Celkový pohled na rekonstrukci zámeckého parku

PŘÍLOHA H – Obce spadající do Mikroregionu Podchlumí

PŘÍLOHA A – Současný model kombinovaného fiskálního federalismu v České republice

Pramen: Převzato z [42].

Pozn.: SR – státní rozpočet; R-KRAJ – rozpočty krajů; MR - municipální rozpočty

PŘÍLOHA B – Prioritní osy a alokace finančních zdrojů u jednotlivých ROP pro období 2007-2013

Prioritní osa	Regionální operační program	Z fondů EU (mil. eur)	Procento ROP
ROP NUTS II SEVEROZÁPAD			
1	Regenerace a rozvoj měst	288,6	38,7
2	Integrovaná podpora místního rozvoje	32,5	4,4
3	Dostupnost a dopravní obslužnost	262,0	35,1
4	Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	142,6	19,1
5	Technická asistence	20,1	2,7
	Celkem	745,8	100,0
ROP NUTS II SEVEROVÝCHOD			
1	Rozvoj dopravní infrastruktury	242,9	37,0
2	Rozvoj městských a venkovských oblastí	223,2	34,0
3	Cestovní ruch	144,4	22,0
4	Rozvoj podnikatelského prostředí	26,3	4,0
5	Technická pomoc	19,7	3,0
	Celkem	656,5	100,0
ROP NUTS II STŘEDNÍ ČECHY			
1	Doprava	232,6	41,6
2	Cestovní ruch	100,6	18,0
3	Integrovaný rozvoj území	206,9	37,0
4	Technická pomoc	19,0	3,4
	Celkem	559,1	100,0
ROP NUTS II JIHOZÁPAD			
1	Dostupnost center	275,7	44,5
2	Stabilizace a rozvoj měst a obcí	201,4	32,5
3	Rozvoj cestovního ruchu	123,9	20,0
4	Technická pomoc	18,6	3,0
	Celkem	619,6	100,0
ROP NUTS II JIHOVÝCHOD			
1	Dostupnost dopravy	345,2	49,0
2	Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	133,8	19,0
3	Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel	201,5	28,6
4	Technická pomoc	23,9	3,4
	Celkem	704,4	100,0

ROP NUTS II MORAVSKOSLEZSKO			
1	Regionální infrastruktura a dostupnost	289,3	40,4
2	Podpora prosperity regionu	182,2	25,5
3	Rozvoj měst	170,1	23,8
4	Rozvoj venkova	50,1	7,0
5	Technická pomoc	24,3	3,4
	Celkem	716,0	100,0
ROP NUTS II STŘEDNÍ MORAVA			
1	Doprava	255,1	38,8
2	Integrovaný rozvoj a obnova regionu	259,0	39,4
3	Cestovní ruch	121,6	18,5
4	Technická pomoc	21,7	3,3
	Celkem	657,4	100,0
<i>Pramen: Vlastní zpracování dle [7].</i>			

PŘÍLOHA C – Skladba 14 krajů (NUTS III) ČR do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

Pramen: Převzato z [8].

PŘÍLOHA D – Mapa Královéhradeckého kraje

Pramen: Převzato z [44].

PŘÍLOHA E – Památky města Jičína

Valdická brána

Valdštejnský zámek

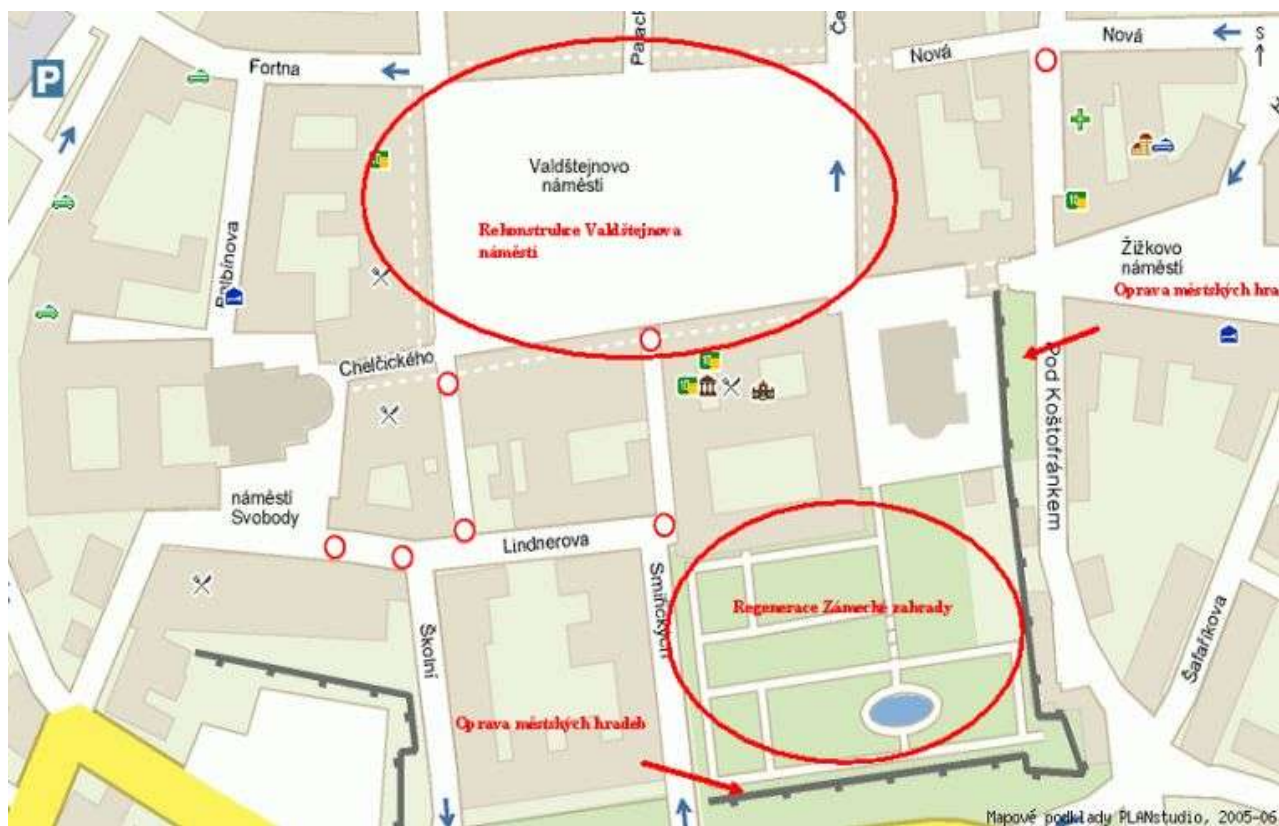
Valdštejnská lodžie

Valdštejnovo náměstí

Pramen: Převezato z [12], [34].

PŘÍLOHA F – Situační obrázek projektu na obnovu městské památkové rezervace v Jičíně

Pramen: Převzato z [35].

PŘÍLOHA G – Celkový pohled na rekonstrukci zámeckého parku

Pramen: Převzato z [35].

PŘÍLOHA H - Obce spadající do Mikroregionu Podchlumí

Pramen: Převzato z [20].